Jana Aakash National Weekly

जन आकाश

Jana Aakash National Weekly राष्ट्रिय साप्ताहिक

वर्ष-१२ , अंक- ५, २०७६ साल भदौ १० गते मंगलबार (August 27, 2019) www.janaakash.com.np मुल्य रू १०।-

नेपालको विकासमा अवरोधै अवरोध

मोहन कार्की

नेपालको विकास किन हुन सकेन भन्दै धेरै विकासवादीहरु चिन्तित हुने गर्छन् । तर नेपालको विकास नहुनुमा अरु कसैको दोष नभएर हामी नेपालीहरुको चिन्तन र नेपालको संरचनाको सञ्चालनमा देखिएको समस्या नै नेपालको विकास गर्न नसकिएका आधारहरु हुन् ।

नेपालका सडकहरु निर्माण गर्नु पर्‍यो मुआब्जाको समस्या, बन पर्‍यो भने वातावरणीय समस्या अवरोध छ । गाउँमा टाठावाठा भनाउँदाहरुले विभिन्न बाहनामा गर्ने अवरोधका कारण नेपालको विकास हुन नसकेको हो ।

हालसालै त्यस्तै पछिल्लो विकासको बाधक बनेको छ बन । नेपालको जोगवनी किमाथांका जोड्ने करिडोरमा बन्दै गरेका नौवटा पुल निर्माणमा मकालु-वरुण राष्ट्रिय निकुञ्जले इआइए पुरा नगरी काम गरेको भन्दै अवरोध सृर्जना गरेपछि पुल निर्माणको काम ठप्प भएको हाम्रा पूर्वाञ्चल संवाददाताहरुले जानकारी दिएका छन् ।

पूल निर्माण गर्नको लागि ठेक्का लिएका कम्पनीहरु स्काई कार्की बन्धु जेवी, रौता एसएस जेवी, रौता कन्स्ट्रकशनले काम गरिरहेका थिए । अहिले मकालु बरुण राष्ट्रिय निकुञ्जले अवरोध सिर्जना गरेपछि निर्माण कम्पनीका स्काभेटर, डोजर, इन्जिनियरहरु हात बाँधेर रमिता बनी बसिरहेका छन् । यसरी काममा अवरोध सृर्जना भएपछि तोकेको समयमा काम सम्पन्न गर्न नसकिने र लागत मूल्य समेत बढ्ने हुन्छ भन्दै निर्माण कम्पनीहरुले यो पहिलाको योजना बनाउँदा नै योजना पक्षले ध्यान दिनुपर्‍यो ।

त्यस्तो दीर्घकालिन सोच राखिएको देखिएन । हुनत नेपालमा जुनसुकै राष्ट्रिय योजनाका कामहरु कुनै पनि तोकेको समयमा सम्पन्न नगर्ने र निर्माण कम्पनी र निर्माण गर्न दिने पक्ष दुबैको मिलेमतोमा विभिन्न बाहना झिकी लागत बढाउने र समय पनि थप गर्दै निर्माणका कामहरु समयमा नसक्ने कमिशनको चक्करमा यस्ता प्रबृत्ति बढ्दै गएका छन् ।

यस्ता अनेकौ समस्या नै समस्या बीचबाट नेपालको विकास हुन सकेको छैन । जोगवनी किमाथांका करिडोर चीन नेपाल भारत जोड्ने अन्तर्राष्ट्रिय करिडोरको रुपमा परिचित करिडोरलाई दीर्घकालीन योजना नबनाई काम थालिएको हो भने त्यस योजना बनाउने योजनाकाहरुलाई कारवाही गर्नुपर्छ होइन भने नेपाल सरकारको मातहतमा रहेको निकुञ्जलाई व्यवस्थित गरेर पुल बनाउनको लागि कानूनी बाधा फुकाएर विकास निर्माणको काम छिटो गर्नुपर्छ । जसले राष्ट्रको उन्नतिमा टेवा पुग्नेछ ।

क्षेत्री समाज राष्ट्रिय महासंघको १८ औं साधरणसभा सम्पन्न

क्षेत्री समाज राष्ट्रिय महासंघको १८ औं साधरणसभा सम्पन्न भएको छ । काठमाडौको कमलादीस्थित प्रज्ञा प्रतिष्ठानमा कार्यक्रम गरिएको हो । आजभन्दा १८ बर्ष अगाडी स्थापना भइ क्षेत्री समाज राष्ट्रिय महासंघले नेपालका क्षेत्री समुदायको इतिहाँस, धर्म संस्कृति, खसहरुको परम्परा र नेपालको इतिहाँस वर्तमान र भबिष्यमा क्षेत्रीहरुको राष्ट्रको लागि आवाश्यकता साथै क्षेत्री समुदायको हकहितको लागि सामुहिक एकता राष्ट्रिय सहिष्णुता र पिछडीएका क्षेत्रीहरुको बारेमा समेत चासो चिन्ता राख्दै अप्ठुयारोमा परेका क्षेत्रीहरुलाइ सामुहिक सावधानको उपाय खोजेर कार्यगरिरहेको संस्था भएको क्षेत्री समाज राष्ट्रिय महासंघका अध्यक्ष बिष्णु खड्काले कार्यक्रमलाइ जानकारी गराएका थिए ।

कार्यक्रममा प्रमुख अतिथि समेत रहनु भएका प्रा.डा. सुरेन्द्र केसीले राष्ट्रको हितको लागि केही त्याग गर्नुपर्ने हुन्छ । राष्ट्र बलियो त्यतिखेर मात्र हुन्छ जब सवैले आफ्नो राष्ट्र भन्ने गर्ब गर्छन । याहात अहिले भैइरहेको विवाद हेर्दा निक्कै उल्टो गतिमा देश गइरहेको देखिन्छ भन्दै वर्तमान प्रति असन्तुष्टि पोखेका थिए।

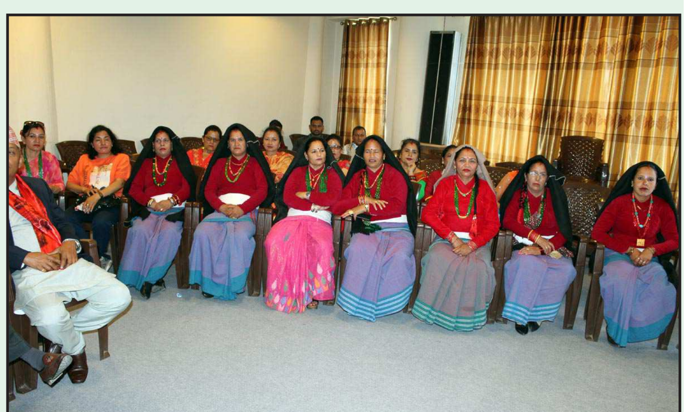

क्षेत्री समाज राष्ट्रिय महासंघको प्रतिवेदन महासचीव बाहादुरसिंह बिष्टले पढेर सुनाएका थिए भने भावि कार्ययोजना समेत प्रस्तुत महासचीवले नै गरेका थिए । त्यसैगरी गएको आर्थिक बर्षको आर्थिक बिवरण बिष्णु कुमार खड्का (कमल)ले पढेर सुनाएका थिए । कार्यक्रममा क्षेत्री समुदायवाट उपल्लो ओहोदामा बसेका पूर्व साहायक रथी तेज प्रकाश बानियाँ देखि पूर्व डिआइजी एआइजी लगायत बिशिष्ट व्याक्तित्वहरुको महत्वपुर्ण उपस्थिति रहेको थियो भने नेपालमा सवैभन्दा ठूलो जातिको रुपमा रहेको क्षेत्री जातिलाइ पनि जनसंख्याको आधारमा समानुपातिक कोटा छुट्याउन क्षेत्री समाज राष्ट्रिय महासंघका वरिष्ठ सल्लाहकार समेत रहेका कुमार कार्कीले कार्यक्रमलाइ सम्बोधन गर्ने क्रममा राखेका थिए ।

त्यस कार्यक्रममा बिभिन्न व्याक्तित्वहरुले बोल्ने क्रममा आ आफ्नो धारणा राखेका थिए । भने कार्यक्रममा आकर्षणको रुपमा कर्णाली प्रदेशको खस संस्कृतिक गीत गाएर महिला कलाकारहरुले मनोरञ्जन दिएका थिए ।

पुराना र नयाँ पुस्तालाई जोड्न मेरो उम्मेदवारी हो

तुलसादेवी अधिकारी, हाल नेपाल सरकारको राष्ट्रिय कर्मचारीको रुपमा नेपाल स्वास्थ्य सेवा अन्तर्गत नर्सिङ्ग समूह अस्पतालमा निरीक्षक बुढानिलकण्ठ न.पा. स्वास्थ्य इकाइमा कार्यरत हुनुहुन्छ ।

झापाको तोपगाछीमा जन्मनु भएकी तुलसादेवीले एसएलसी सोही स्थानीय निकायबाट पूरा गरी आईएससी हात्तिसार धरानबाट स्टाफ नर्स विराटनगरबाट, महाराजगञ्ज चक्रपथबाट स्नातक तह उत्तीर्ण गरी मित्र राष्ट्र चीनबाट माष्टर उत्तिर्ण गर्नुभएको छ । मेहनत र लगनशीलका साथसाथै निजामति कर्मचारी संगठनको निवर्तमान स्वास्थ्य विभागीय कार्य समितिको उपाध्यक्षसमेत रहनु भएको छ । यही भदौ २८ गते नेपाल नर्सिङ्ग परिषद्को हुन गइरहेको निर्वाचनमा बोर्ड सदस्यको लागि उम्मेदवारी समेत दिई सक्नु भएको छ । उहाँसँगै हाम्रो जनआकाश साप्ताहिकले गरेको कुराकानीः

० तपाइको नेपाल नर्सिङ्ग बोर्डमा उम्मेदवारी दिन लाग्नु भएको छ, तपाइको उम्मेदवारी किन ?

धन्यवाद यहाँलाई जिज्ञासाको लागि । नेपाल नर्सिङ्ग परिषद्मा बोर्डमा ३ जना सदस्य हुन्छन् बाँकी सबै नेपाल सरकारले नियुक्त गर्ने हो । अहिले यो नेपाल नर्सिङ्ग परिषद्ले आव्हान गरेको ३ सदस्यीय मध्यमा मैले पनि उम्मेदवारी दिएको छु । किनभने तिनजना निर्वाचन सदस्यलाई नेपाल नर्सिङ्ग परिषद्को बोर्डमा राख्ने गर्छन् । म त्यहाँ किन जान चाहेको हो भने देश संघीयतामा गइसकेको झण्डै ३ वर्ष भइसक्यो नेपाल नर्सिङ्ग परिषद्मा ऐन, नियम, कानूनहरु पुराना तरिका र ढाँचाबाट चलिरहेका छन् । संघीयतामा लान ढिला भइसकेको छ ।

समयको माग अनुसार युवा नर्सिङ्गहरुको जमात धेरै ठुलो छ उनीहरुलाई सम्बोधन गर्न सक्ने गरी उनीहरुको प्रतिनिधित्व गर्दै नर्सिङ्ग परिषद्लाई संघीयतामा परिणत गरेर ७ वटै प्रदेशमा कार्यालय स्थापना गरी सेवा, सुविधा दिन योजना बनाई काम गर्न गराउन मेरो उम्मेदवारी हो ।

० नेपाल नर्सिङ्ग परिषद्मा आउने प्रतिनिधिहरुले मेडिकलहरुको बारेमा भन्दा पनि आफू समर्पित पार्टीको काम बढी गर्छन् भन्ने आरोप छ । तपाई त्यसमा के भन्नुहुन्छ ?

आरोपहरु बेला बखतमा लाग्ने गर्छन् कहिले काहिँ त्यस्तो भएको पनि होला । कतिपय आरोप मिथ्या हुन्छन् । तर मलाई लागेको र मैले गर्ने

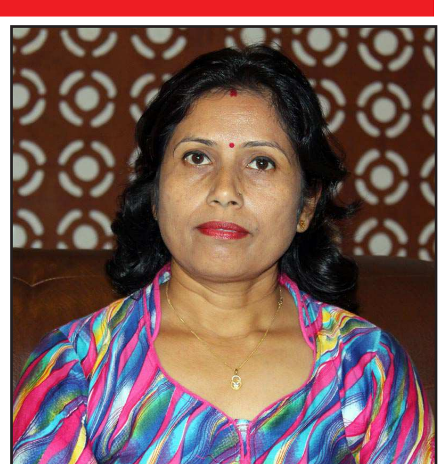

तुलसादेवी अधिकारी
नेपाल नर्सिङ्ग परिषद्को सदस्य उम्मेदवार

बाँकी ८ पृष्ठमा

सिदार्थ बैंकको खाताबाट रकम हरायो

काठमाडौं । सिदार्थ बैंकबाट ग्राहकहरुको रकम दिनानुदिन घट्ने गरेको जन गुनासो बढेको बढ्यै छ । बैंकको व्यवस्थापनको लापरवाहीको कारण अचेल सिद्धार्थ बैंक कार्यालयहरुमा ग्राहकले राखेको रकम एकाएक रुजु गर्दा रकम घटेको र कतिपय नामै नभएको खाली सिटबाट रकम निकालिएको देखिन्छ ।

यस्ता खालका समस्याहरु उत्पन्न भएपछि सिदार्थ बैंकमा कारोबार गरिरहेका ग्राहकहरु झस्किएका छन् भने चिनेजानेका साथीभाईहरुलाई सिदार्थ बैंकमा कारोबार नगर्न सल्लाह समेत दिने गरेका छन् । सिदार्थ बैंकमा कारोबार गरिरहेका ग्राहकहरुले धमाधम कारोबार बन्द गर्न थालेका छन् । सिदार्थ बैंक कल डिपोजिटमा पनि १७:५० प्रतिशत नकारात्मक सुचीमा परेको छ ।

निजामति कर्मचारी संगठनको प्रतिवेदन सार्वजनिक

काठमाडौं । नेपाल निजामति कर्मचारी संगठनको छैठौं कार्य समितिको बैठकले गरेका निर्णयहरु हिजो सार्वजनिक गरिएको छ । काठमाडौंको बबरमहलस्थित कार्की ब्यांक्यूटमा पत्रकार सम्मेलन गरी संगठनले विगतमा गरेका र वर्तमानमा गरिएका साथै निकट भविष्यमा गर्ने नीति कार्यक्रमको २९ बुँदा सार्वजनिक गरिएको छ । यही भदौ ६ र ७ गते केन्द्रीय समितिको बैठक बसी केन्द्रीय कार्य समितिले गरेका निर्णयहरु हिजो सार्वजनिक गरिएको हो ।

संगठनले संगठनका पूर्व अध्यक्ष स्व. मुरासी भट्टराईको नाममा मुरासी स्मृति प्रतिष्ठान निर्माणको लागि कार्यक्रम पनि बुँदाको छैठौं नंमा समावेश छ । उक्त कार्य कार्यान्वयन गराउन वरिष्ठ उपाध्यक्ष लेखनाथ कोइरालाको संयोजकत्वमा समिति गठन गरिएको छ । हेर्नुस् सार्वजनिक विज्ञप्तिको सार । बाँकी ८ पृष्ठमा

नेपाली सेनाले किस्ताबन्दीमा घडेरी उपलब्ध गराउने नीति फेर्‍यो

काठमाडौं । जग्गा किनेर प्लटिङ गरी घडेरी बनाएर सकल दर्जालाई उपलब्ध गराउने नीति परिमार्जन गरी त्यसको साटो सहुलियतपूर्ण ब्याजदरमा घरकर्जा उपलब्ध गराउने योजना रहेको नेपाली सेनाका प्रवक्ता सहायकरथी विज्ञानदेव पाण्डेले जानकारी दिएका छन् ।

विगतमा राम्रो उद्देश्य राखेर सकल दर्जालाई आवास उपलब्ध गराउन मुलुकका विभिन्न ठाउँमा जग्गा खरीद गरिएको भए पनि सेना जग्गा प्लटिङको माध्यमबाट व्यापारमा लाग्यो भन्ने विभिन्न आरोप र टिकाटिप्पणी आएपछि सेना पछि हटेको छ । तर त्यो काम राम्रो थियो भन्छन् पूर्व सेनाहरु ।

सेनाले काठमाडौँको कीर्तिपुर, भक्तपुरको दुवाकोट, सुनसरीको इटहरी र चितवनको पिठुवामा जग्गा खरीद गरी बहालवाला तथा अवकाशप्राप्त सकल दर्जालाई सहुलियतपूर्ण किस्ताबन्दी सुविधामा घडेरी उपलब्ध गराउने योजना अघि सारेको थियो । त्यसमध्ये इटहरी र पिठुवाको घडेरी बिक्री भइसकेको छ भने कीर्तिपुर र दुवाकोटको जग्गा एक दशकअघि खरीद गरिएको भए पनि व्यवस्थित घडेरीका रुपमा विकास गरी सकल दर्जालाई उपलब्ध गराउन सेनाले प्र्याश गरीरहेको थियो ।

१४औं नाडा अटो सो आजबाट

काठमाडौं । नाडा अटोमोबाइल्स एशोसिएशन आफ नेपालले हरेक वर्ष गर्दै आएको नाडा अटो सोको १४औं अटो सो आजबाट भृकुटीमण्डपमा शुरु हुँदैछ । आजबाट १५ गतेसम्म चल्ने उक्त अटोसोमा विशेष छुटका साथै नेपालीहरुको महान चाड विजयादशमीको अवसरमा नयाँ नयाँ ब्राण्डका अटोका साधनहरु ग्राहकलाई पस्कने र आइटी पढिरहेको विद्यार्थीहरुका लागि टेक्नोलोजि ज्ञान दिन र लिन व्यवस्था मिलाउनुका साथै नेपालमा सबैभन्दा खुराकहरु पस्कने साथै नेपालको सबैभन्दा बढी अर्थतन्त्र चलायमान हुने यो दशैंको अवसरमा सबै खालका ब्राण्डहरु एउटै छातामुनि प्राप्त हुने गरी व्यवस्थापन मिलाएको नाडाका उपाध्यक्ष कृष्णप्रसाद दुलालले जानकारी दिनुभयो । विगतको बर्षभन्दा यो आर्थिक बर्षमा अटो क्षेत्रमा सरकारको आँकडामा झण्डै ४ अरब राजश्व कम हुन गएको छ । यो हुनुमा नेपालबाट विदेशमा जनशक्ति पलायन हुनु नेपालमा आफ्नै उत्पादन केही नहुनु र अटो क्षेत्रमा सरकारको शतप्रतिशत कर बढाउनु जस्ता कारणहरुले राजश्वका भारी गिरावट आएको हुन सक्ने व्यवसायीहरुले भन्ने गरेका छन् ।

'मान्छे कसैले पनि कर्म लिएर आएको हुँदैन । सृजना गरेमात्र भाग्य, रुप सुन्दर हुन्छ ।'– *मोहन कार्की*

सम्पादकीय

प्रधानन्त्रीलाई स्वास्थ्यलाभको कामना

जन निर्वाचित प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओली सिंगापुरमा रिचेकको रुपमा जानु भएको छ । उहाँको सुस्वास्थ्य लाभको कामना गर्न सबै नेपालीहरुको कर्तव्य हो । किनकी उहाँ देशको कार्यकारी प्रमुख, जननिर्वाचित, देशको सबैभन्दा ठुलो पार्टीको अध्यक्ष साथसाथै २०२८ सालको झापा विद्रोहका नायक समेत हुनुहुन्छ ।

नेपाली राजनीतिमा लामो संघर्ष कठिनपूर्ण यात्रा, प्रजातन्त्रको लागि यातना, १४ वर्षसम्म कारागारको बन्दी जीवन र विभिन्न आरोह अवरोह पार गर्दै नेपाली राजनीतिमा अनवरत खटिरहनु भएका प्रधानमन्त्री नेकपाका मात्र नभएर नेपाल र नेपालीकै नेता हुन् । अरु वेला जेजे भएपनि जस्तोसुकै रिस, राग, टकराव भएपनि देशकै कार्यकारी प्रमुखजस्तो महत्वपूर्ण जिम्मेवारी पदमा रहनुभएका प्रधानमन्त्री उपचारमा जाँदा सबै नेपालीमा मानवीयता र राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा समेत नेपालीहरुले राष्ट्रको नेतृत्व गरेका प्रधानमन्त्रीलाई हेर्ने दृष्टिकोण र गर्ने व्यवहारको ध्यान केन्द्रीत हुन्छ । त्यसकारण नेपालमा यतिबेला प्रधानमन्त्रीको विषयमा कतैकतै टिकाटिप्पणी पनि भएको देखिन्छ । हुनत त्यो आंशिकरुपमा टिका टिप्पणीले खासै अर्थ नराख्ला तर अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा नेपालीहरुको एकता सद्भाव राष्ट्रको लागि आइपर्ने समस्यासँग नेपालीहरु एक ढिक्का भएर उभिन्छन् भन्ने जुन मान्यता छ । त्यस महत्वपूर्ण बुझाइमा ह्रास आउन हामीले दिन हुँदैन । नेपाल देश नेपालीहरुको साझा घर हो ।

नेपालको राष्ट्रिय अस्तित्व सबै नेपालीको बलले मात्र जोगाउन सकिन्छ । एउटा नेपालीलाई परेको दुःख पिडा अर्को नेपालीले बुझ्न प्रयास गर्दैन भने त्यसको विकराल समस्याले राष्ट्रलाई नै असर पुग्न सक्छ । त्यसैले भाई फुटे गँवार लुटे भन्ने तिर हामी नलागीकन नेपालीहरुको सद्भाव एकता र राष्ट्रको कार्यकारी प्रमुख जुन निर्वाचित प्रधानमन्त्रीको सुस्वास्थ्य लाभ र सबल उपचारको कामना गरौं ।

गत अंक ४ मा प्रकाशित मंगलबार हुनुपर्नेमा अन्यथा भएकोले सच्चाइएको छ ।

–सम्पादक

राज्य संचालन प्रकृया गलत किन भयो (?)

मोहन पोखरेल

जन आन्दोलनबाट प्राप्त लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको उच्च सम्मान गर्दै श्रीपेच र राजदण्ड दलका अगुवाहरुलाई बुझाउँदै विना रक्तपात नारायणहिटी राजदरबार छोड्ने राजा ज्ञानेन्द्रलाई पछिल्लो समय नागार्जुन दरबारबाट लखेट्ने उद्घोष गर्ने प्रचण्डले के बुझ्नु जरुरी छ भने यो मुलुक यहाँस्थित दरबारहरु प्रचण्डका पुर्खाले आर्जेको वपौती होइनन् । यो त शाहवंशीय राजाहरुले आर्जेको मुलुक हो ।

राजनीति गर्ने दलका नेतामा उत्तेजना, हिनताबोध र एक अर्कामा घृणा अनि द्वेष रहने प्रबृत्ति बढ्दै छ । लोकतान्त्रिक गणतन्त्रमा यस्तो खालको प्रवृत्ति कालान्तरमा देखा परिरहनु राम्रो संकेत मानिँदैन । यस्तो खतरनाक खेल ठुला दलदेखि साना खालका सबै नेतामा झाँगिदै गएको छ ।

बहुदलीय प्रणाली शुरु हुँदा देखिको यस्तो राजनीतिक रोज गणतन्त्र स्थापना भएपछिका पछिल्ला बर्षसम्म कायमै रहेको छ । घट्ने भन्दा बढ्दै जाने र विकास र समृद्धिका काम अरु चौपट भई रहने दुर्दशा मुलुकले भोग्नु परिरहेको छ । नेपाली जनतालाई भोट बैंकमा कैद गर्दै आफ्नो दुनो सोझ्याउने र भ्रष्टाचारलाई बढावा दिने मनोवृत्ति हाम्रा नेताहरुमा देखिँदै आएकोले मुलुक नराम्रोसँग भड्कालोमा पर्ने परिस्थिति बनेको छ । मुलुक यतिधेरै बिग्रनुमा राज्य संचालनको प्रकृया ठिक तरिकासँग नहुनु नै हो, यसमा कुनै दुईमत छैन । जुन व्यवहार र जुन तरिकाबाट राज्यको पुर्नसंरचना गरिएको छ, त्यही तरिका नै अनुपयुक्त भएकाले राज्य संचालनमा बाध पर्न गएको हो । किनकी संघीय संरचना मुलुकको हावापानी र माटो सुहाउँदो नभएकोले पनि नेपालमा दलिय राजनीति लगभग-लगभग असफलता तिर जाँदैछ र यसले अन्ततोगोत्वा लोकतन्त्र र गणतन्त्र दुबैको एकैचोटी घाँटी निमोठ्न सक्ने अवस्था बन्दैछ ।

मुलुकलाई यस्तो डरलाग्दो अवस्थामा पुऱ्याउने जिम्मेवार राजनीतिक दल र तिनका अगुवा नेता नै हुन् । यसमा साना ठुला सबै दलले जिम्मेवारी लिनुपर्ने हुन्छ । जनताको बलिदानी आन्दोलनबाट प्राप्त लोकतन्त्रलाई गणतन्त्र, संघीयता र धर्म निरपेक्षताको जामा पहिऱ्याउँदै र भएको संरचनालाई क्षतविक्षत पार्दै ७ प्रदेशको नामाकरण गरेर राज्य संचालनमा जुटेका अगुवा नेताले आखिर सरकार चलाउन त कहाँ कहाँ पार्टी समेत चलाउन सकेका छैनन् । हरेक गुट उपगुट बाँडिदै र एक अर्कोमा तथानाम गाली गर्दै बर्षौ बिताउँदै आएकाहरुले महेन्द्रकालीन राजमार्गलाई टालटुल गर्न समेत सकेका छैनन् । मुलुकभित्र रोजगार नपाएर लाखौं युवाहरु विदेशिएका छन् । तिनै युवाहरुको परिश्रम र रगत पसिनाबाट आर्जेको रकमबाट अर्थतन्त्र चलाउने हिम्मतहाराहरुले लोकतन्त्रलाई कसरी बचाउन सक्लान ?

पूर्व एमाले र पूर्व माओवादीको एकीकरण भई सिंगो कम्युनिष्ट पार्टी बनेपछि पनि भावनात्मक एकता गर्न नसक्ने र एक अर्कामा हिलो छ्यापाछ्याप गर्दै वरियताको पदीय भागवण्डा खोज्नेहरुले चलाएको सरकार कस्तो होला ? माधव नेपालले प्रधानमन्त्री केपी ओलीको स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दा "तपाइको स्वास्थ्य लाभको कामना" मलाई चाहिँदैन भन्ने केपी ओली के पार्टीको अध्यक्ष बन्न लायक छन् ? के यिनी प्रधानमन्त्री बन्न लायक छन् ? मुलुकको कार्यकारी पदमा पुगेको व्यक्तिले त ओजश्वी कुरा गर्न जान्नुपर्छ । उखाने टुक्का हालेर दुनियाँ हँसाउने खालको हास्य कलाकार बनेर मुलुकको लोकतन्त्र माथि बज्रपात गर्न पाइँदैन । जनताले कठोर संघर्षका साथ ल्याएको लोकतन्त्रको रक्षा गर्ने काममा नलागेर जिन्दगीभर मर्ने बेलासम्म घर झगडा गरिरहने पार्टीका नेताबाट लोकतन्त्रको रक्षा हुन सक्दैन ।

पछिल्लो राजनीतिक घटनाक्रमले के देखाएको छ भने प्राप्त उपलब्धी गुम्ने भयो भन्दै दलका नेताहरुमा छटपटि शुरु भएको छ । यस्तो छटपटि यिनीहरु आफैले सिर्जना गरेका हुन् । जनतालाई कुनै दोष छैन । फरक यत्ति हो कि खराब व्यक्तिलाई सत्तामा पुऱ्याउँदा जनता र मुलुकले दुःख कष्ट बेहोर्नु परेको हो । यतिखेर अरु नेता भन्दा प्रचण्ड हतास मनस्थितिमा छन् । आफ्नै नेतालाई यिनले राजा महाराजा बनेर सुखशयल गरेका कारण यस्तो अवस्था आएको हो भन्दै घोषारोपण गरेका छन् । आफ्नो अनुहार भने यिनले हेरेका छैनन् । जन आन्दोलनबाट प्राप्त लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको उच्च सम्मान गर्दै श्रीपेच र राजदण्ड दलका अगुवाहरुलाई बुझाउँदै विना रक्तपात नारायणहिटी राजदरबार छोड्ने राजा ज्ञानेन्द्रलाई पछिल्लो समय नागार्जुन दरबारबाट लखेट्ने उद्घोष गर्ने प्रचण्डले के बुझ्नु जरुरी छ भने यो मुलुक यहाँस्थित दरबारहरु प्रचण्डका पुर्खाले आर्जेको वपौती होइनन् । यो त शाहवंशीय राजाहरुले आर्जेको मुलुक हो ।

'प्रेम र विवाह' : दुई आत्माको मिलन

मिलन आफन्त शितल

प्रेम र विवाह समस्त जीवनका लागि अपरीहार्य विषयहो । जुनमानिसले जीवनमा एक पटक प्रेम गर्दैन र वैवाहिक जीवनमा बाँधिदैन त्यो मानिसको जीवन अपूर्ण मानिन्छ । दुई आत्माको मिलन प्रेम हो भने सँगसँगै जीवन विताएर घरजम गर्नुलाई विवाह भन्ने बुझिन्छ । वर्तमान संसारमा प्रेम र विवाहमा एथेष्ट सकारात्मक र केहि नकारात्मक उदाहरणहरु नभएको होइन तथा जीवनमा एक पटक प्रेम र विवाह गर्नु सम्पूर्ण मानव जीवनको कर्तव्य हो ।

वास्तविक प्रेम शारीरिक आकर्षण होइन बरु प्रियको एउटा झझल्को मात्र हेर्न खोज्ने गुलाफी ब्याकुलता हो र सँगै बसेर दुई मुटु साट्ने चाहना प्रेम हो । तर विवाहवासना पनि हो । विवाह गरी सकेपछि विवाहित जोडिलाई यौन सम्बन्ध राख्न खुला छोड्नु वर्तमान समाजको यथार्थता हो । तर प्रेममा यौनको उपयोग गर्नु समाजबाटै वहिस्कृत हुनु हो । जब कुनै पनि युगल जोडी प्रेम गर्दछन् भने तिदुई विवाह गरेर यौन संसारमा रमाउन सक्दछन् । यो वर्तमानको यथार्थता हो ।

वर्तमान विश्वमा दुईवटा विवाह प्रचलित देखिन्छ । एउटा प्रेमविवाह र अर्को मागि विवाह । मागि विवाह भन्दा प्रेम विवाह नै उचित भएको कुरा बुद्धिजीवि र प्रेमका पारखीहरु बताउँदछन् । प्रेम विवाहमा प्रेमि वा प्रेमिकाको भावना, चाहनार बानी व्यवहार राम्रोसँग परिचित हुने हुँदा जीवन विताउन सजिलो हुन्छ । केहिसमय प्रेम गरेर उक्त युगल जोडि विवाहमा बाधिनुनै श्रेयकर हुन्छ । मागी विवाहमा प्रेमिवा प्रेमिका वा भविष्यका श्रीमान श्रीमतीबिच एक अर्कोलाई बुझ्ने समय नपाइने र यस्मा अविभावकको बढी भुमिका रहने हुँदा मागी विवाह वर्तमान समाजमा लोप हुँदै गएको छ । सबैभन्दा उचित त प्रेममा परेका युगल जोडी आफ्ना अविभावकहरुको समेत सहमतीमा विवाह बन्धनमा बाँधिनु उचित हुन्छ ।

कुनै बेला परिवार र समाजको स्वीकृतिविना अर्थात् प्रेम विवाह गरिदा समाजमा नौलो घटना हुन्थ्यो । तर अहिले विशुद्ध मागीविवाहचाँहिनौलो घटना र विषय बन्न थालेको छ । पछिल्लो समयमा प्रेम विवाह फष्टाएको छ । उत्पादन प्रणाली र शिक्षाको कारणले प्रेमविवाह फस्टाएको हो । यो पनि सकारात्मक परिवर्तन नै हो । विवाह अघि नै एक अर्का बिच सबै विषयमा संवाद र सम्झौता हुने भएकोले प्रेम विवाह पछिको युगल जोडी सम्बन्ध र संवादशुन्य देखि सुरु गर्दा कतिपय अवस्थामा समस्या पनि आउने भएकोले मागी भन्दा प्रेम विवाह उपयुक्त हो ।

वर्तमान विश्वमा आजका युवायुवतीहरु प्रेम गर्नुको उद्देश्य रमाइलो, मनोरञ्जन र अन्ततःविवाह रहेको सगर्व बताउँदछन् । प्रेम त रोमाञ्चक हुन्छ नै, प्रेम विवाहपनि धेरै हदसम्मसुखी र आनन्दायक वैवाहिक जीवनका लागि उत्तम मानिएको छ । रुप र धन हेरेर गरिएको विवाह पूर्ण सफल हुन नसकेको उदाहरण हामी देख्दछौं । विवाहमा महत्वपूर्ण कुरा भनेको असल गुण, अध्ययन, इज्जत, सम्पत्ति आदि हो । विवाहगर्दा धेरै विचार पुऱ्याएर, सोचेर सबै कुरा नापितौली गरेर आफ्नो जीवनसाथी रोज्नु पर्दछ । विवाह मुलतः जीवनमा एकपटक गर्ने हो तसर्थ आफुले विवाह गर्ने युवक वा युवती धेरै नै विचार गरेर छान्नु पर्दछ । तब मात्र वैवाहिक जीवन सफल हुन सक्दछ । आफुले रोजेर खोजेर गरेको विवाहलाई सुखद दाम्पत्य जीवनमा परिणत गर्न पारस्परिक प्रेम र विश्वासमा निरन्तरता पनि आवश्यकता छ । त्यसैले विवाह पूर्वको प्रेम र विश्वासलाई विवाह पछिको व्यवहारिक जीवनमा पनि लागु गर्नु पर्दछ ।

वर्तमान विश्वमा विवाह भड्किलो बन्दै गएको छ । हालैमात्र बेलायतका राजकुमार अर्बौंको खर्च गरेर आफ्नो विवाह धुमधामका साथ सम्पन्न गरेको छन् । हुनेले त देखाउने तर नहुनेले के देखाउने तसर्थ विवाह भड्किलो भएकोले आर्थिक अवस्थाले विपन्न विश्वबासिमा

ठुलो चिन्ताको विषय बनेको छ । विवाह सम्पन्नशालीको भड्किलो प्रर्दशन होइन, दुई आत्माको जीवनभर मिलन गराउने एक उत्तम प्रकृया हो तसर्थ विवाह आफ्नो गच्छे अनुसार हुनुपर्दछ । धेरै खर्च गरेर गरिएको विवाह राम्रो होइन, युगल जोडीको मन मिलेर गरिएको विवाह उत्तम हो । हामीले दाइजो प्रथाको पनि विपक्षमा आफुलाई उभ्याउनु पर्दछ । नारीलाई दाइजोको होइन, अंश र शिक्षाको आवश्यकता छ, जस्ले उनीहरु सुखीर आफ्नो क्षमताको आधारमा उच्चताको साथ आफ्नो जीवन व्यति गर्न पाउन् । प्रेम र विवाह एक अर्काका परिपुरक हुन् । जोसँग प्रेम गरिन्छ, उसैसँग विवाह गरेर सुखि जीवन बिताउनु नै विश्वबासिको चाहना हो ।

डेंगु नियन्त्रण बाहिरः साउनयता ३७ जिल्लामा फैलियो

काठमाडौं । पछिल्लो समय देशका आधाभन्दा बढी क्षेत्रमा डेंगुको संक्रमण फैलिएको छ। डेंगुका कारण साउनयता २ जनाको मृत्यु भइसकेको छ भने १२ सय भन्दा बढी संक्रमित भएका छन् । वैशाख महिनादेखि अहिलेसम्मको तथ्यांक हेर्ने हो भने डेंगुबाट ४ हजारभन्दा बढी संक्रमित भइसकेका छन् ।

चालु आर्थिक वर्षको एक महिनामा नै डेंगु देशका ३७ जिल्लामा देखिएको छ भने १२ सय ९ जना संक्रमित भइसकेका छन्। देशको आधाभन्दा बढी जिल्लामा डेंगुको संक्रमण फैलिसक्दा पनि मन्त्रालय यसको नियन्त्रणमा लाग्न सकेको छैन। आइतबार मात्र मन्त्रालयमा यसको नियन्त्रणका लागि भनेर बैठक बसेको छ।

डेंगु नियन्त्रण बाहिर जानुमा संघीय संरचना अनुसार तीन तहको सरकारमा तालमेल मल्लि नसक्नु भन्दै स्वास्थ्य मन्त्रालय आफ्नो जिम्मेवारीबाट पन्छिन खोजिरहेको छ । मन्त्रालय अन्तर्गतको इपिडिमियोलोजी तथा रोग नियन्त्रण महाशाखाले डेंगु नियन्त्रणकालागि ठोस कदम चाल्नु पर्ने हो। तर, महाशाखा नै संघीय संरचना अनुसार प्रदेश र स्थानीय तहसँगको तालमेल मिल्न नसकेको भन्दै आफ्नो जिम्मेवारीबाट पन्छिरहेको छ ।

महाशाखा प्रमुख डा विवेक लाल तीन वटा सरकारबीच तालमेल नमिल्नु र नयाँ संरचना अनुसार कर्मचारीको व्यवस्थापन र समायोजन हुन नसक्दा डेंगु नियन्त्रण बाहिर गएको बताउँछन् ।

'हामी हाम्रो तर्फबाट सक्दो प्रयास गरिरहेका छौं' उनले भने, 'तर नयाँ संरचनामा मलेरिया, डेंगु लगायतका कीटजन्य रोग हेर्नका लागि भेक्टर कन्ट्रोल निरीक्षकको दरबन्दी नै नराख्दा समस्या आएको हो ।' उनका अनुसार विगतमा जिल्लादेखि तल्लो तहसम्म ऱ्यापिड रेस्पोन्स टिम सक्रिय हुन्थ्यो तर नयाँ संरचनामा त्यस्तो संरचना भत्किएका कारण पनि रोग नियन्त्रण बाहिर गएको हो ।

चालु आर्थिक वर्षको साउनयता सबैभन्दा धेरै प्रदेश १ र ३ मा डेंगुको संक्रमण फैलिएको छ। एकमहिनाको अवधिमा यी दुई प्रदेशमा ९ सय २८ जनामा डेंगुको संक्रमण भेटिएको छ। डेंगुका कारण चितवन र डोटीमा एक एक जनाको मृत्यु भइसकेको छ ।

डेंगु एडिस एजेप्टाई र एडिस अल्बोपिक्टस नामका पोथी लामखुट्टेको टोकाइबाट सर्ने गर्छ । यी लामखट्टे कालो रंगको हुन्छ, जसमा सेतो थोप्लो पनि देखिन्छ। यो लामखुट्टेले विशेषगरी दिउँसो टोक्ने गर्दछ । औलो उत्पन्न गर्ने लामुखट्टे फोहोर पानीमा पाइने भए पनि डेंगु सार्ने लामखुट्टेले थुप्रै दिनदेखि हलचल नभएको स्वच्छ पानीमा फुल पार्छ। यो भाइरस डेंगु १, डेंगु २, डेंगु ३ र डेंगु ४ गरी चार प्रकारका हुन्छन् । डेंगु रोग क्लासिक डेंगु, हेमोरेजिक र साक सिन्ड्रोमगरी तिन प्रकारका छन । क्लासिक डेंगु सामान्य प्रकारको डेंगु हो । यो आफैं निको हुन्छ, मृत्युको सम्भावना कम हुन्छ । तर यदि कुनै व्यक्तिलाई डेंगु हेमोरेजिक ज्वरो वा डेंगु साक सिन्ड्रोम भएको छ भने यसको उचित प्रकारले उपचार नगरे मृत्यु हुन सक्छ ।

बीपीको विचार छाड्दै नेपाली कांग्रेस

प्रा.डा. शास्त्रदत्त पन्त

नेपाली कांग्रेस (नेका) लामो इतिहास भएको दल हो । जनताको कांग्रेसप्रतिको आस्था प्रजातन्त्रको मोहले मात्र हो । लामो इतिहास भए पनि प्रजातान्त्रिक अभ्यासमा यो दिनानुदिन अधोगतिमा छ । गिरिजा र शेरबहादुरले बीपी विचार छाडेपछि नेकाको प्रजातान्त्रिक अभ्यास पनि प्रायः समाप्त भएको छ । नेका, एमाले र माओवादी (अब नेकपा) बीच कुनै भिन्नता छैन । दलभित्र प्रजातान्त्रिक अनुशासन र सैद्धान्तिक अडान पनि छैन । यही पतनको कारण आमचुनाव २०७४ मा अनपेक्षित नतिजा आएको हो । नेकाको केन्द्रीय समितिको बैठक निरन्तर विवादमा छ । लामो बहसमा पनि गुट र उपगुटमा विभाजित छ । यो अवस्था रहेसम्म प्रजातान्त्रिक अभ्यास सम्भवै छैन । व्यवहारमै प्रजातन्त्रको हिमायती नभएसम्म जनताले आगामी चुनावमा पनि समर्थन गर्ने अवस्था न्यून देखिन्छ ।

नेकाको पराजयको मूल कारण बीपी विचार छोड्नु हो भने आततायी साम्यवादीसँग सहकार्य गर्नु अर्को कारण हो । नेकाको मित्र भारत र अमेरिकाले भने भन्दैमा जिन वा नश्ल नै नमिल्ने आततायी माओवादीलाई भूमिगतबाट बाहिर निकाल्न १२ बुँदेमा सही गर्नु नै प्रजातान्त्रिक आचरणको अन्त्य भएको थियो ।

पूर्वप्रधानमन्त्री शेरबहादुरलाई बुझाएको ४० बुँदेलाई छलफल नै गर्न इन्कार गर्नु उनको अप्रजातान्त्रिक शैली हो । उनी प्रम भएकै बेलामा उनी पक्षधरका दुईजना सांसद किनेर आफ्नै दलका प्रमविरुद्ध अविश्वासको प्रस्ताव दर्ता गराउने गिरिजा उग्र अप्रजातान्त्रिक र दलभित्र गुटका संरक्षक भएका हुन् । अविश्वासको प्रस्ताव दर्तै हुन नदिन अघिल्लो दिनको राति नै संसद् विघटन गर्नु उनको पनि चरम अप्रजातान्त्रिक शैली हो । यी दुवैमा सत्तामोह मात्र देखिन्छ, राष्ट्रप्रेम शून्य छ । गिरिजा र शेरबहादुरको सत्तामोह नै नेपालको अवाञ्छित राजनीतिको मूल कारण हो । यी दुईपछि एमाले मिसिएर गरेको झगडाले धारा १२७ चलाउन बाध्य पारेको हो । अनाहकमा हिन्दु अधिराज्य पतन गराउन तथा विदेशी शक्ति प्रवेश गराउनुमा पनि यही धारा कारक बनेको हो ।

हालै शेरबहादुरले आफ्ना केही अस्थायी कर्मचारीलाई स्वतः स्थायी गराउने आवाज उठाए, रोल मिचेर आफ्नो मानिस आईजीपी बनाउन नकारात्मक भूमिका खेले । साम्यवादीसँग मिलेर मुलुकलाई अंशबन्डा गरेर दलले खाने नीतिमा सहभागी भए । त्यही कारण उनको दलले प्रतिपक्षीको भूमिकै खेल्न सकेको छैन ।

फलतः आज मुलुक आर्थिक, सामाजिक, राजनीतिक र धार्मिक क्षेत्रमा पराधीन र विफल हुँदै गएको छ । यसले नेकाको सिद्धान्त विचलन भएको पुष्टि हुन्छ । अब बीपीवाद त मिथकका रूपमा यति टाढा पुगेको छ, युवा पिँढीले छलफल, बहस र शोधको विषय बनाउनुपरेको छ । किनकि, बीपी नेकाका विचारक र मार्गदर्शक हुन् । सुस्पष्ट समाजवादी विचार लिएर उनी संगठन विस्तार गर्न देश दौडाहामा निस्किएका थिए । एक पञ्चवर्षीय अवधिमा नेपालीको जीवनस्तर आफ्नो सरह गराउने भनेका थिए । यिनै विचारका कारण उनी एसियाका लेनिन भनेर चिनिएका थिए । उनी सोसलिस्ट इन्टरनेसनलका नेता पनि थिए । उनको समाजवाद साम्यवादलाई निस्तेज पार्ने खालको थियो । शीतयुद्धदेखि राजा महेन्द्रले लागू गरेको समाजवादी अर्थ व्यवस्था, शिक्षा र स्वास्थ्य पद्धतिलाई बीपी चिन्तनभन्दा टाढा थिएन ।

बीपीको देहावसान भएको एक दशकपछि कांग्रेसले देश सञ्चालनको नेतृत्व पायो तर बीपीवादलाई बिर्सियो । पश्चिमाको निर्देशनमा सबै सार्वजनिक प्रतिष्ठान बेचिदियो, वैदिक धर्म संस्कार र राजसंस्थाको खाँचोलाई बुझेन । बीपीले 'कांग्रेसमा देश चलाउने टिम छैन' भनेको कुरा सत्य प्रमाणित भयो । सकारात्मक सोच, शान्तिको बाटो र राष्ट्रिय एकता बिथोलियो, देश पछि धकेलियो । प्रजातन्त्रको अभिभावक मान्ने यो दलले जनताकै कुरा सुनेन, केवल विदेशीको कुरा सुन्यो, तिनको निर्देशन मान्यो । राजनीति गर्न चाहनेले आफ्नो देशको अन्तः क्रन्दन बुझ्न सक्नुपर्छ । बरु यही सन्देश १८ साउन २०७१ मा नेपाल आएका भारतका प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदीले दिए, नेपालका कुनै दलले अर्थ बुझेनन् ।

बीपीका भाइ गिरिजाप्रसाद स्वयंले बीपी नीति छाडे, माओवादीलाई मूलधारमा ल्याउने नाममा नेपाल बर्बाद हुने विदेशीको योजनामा फसे, बीपीको राष्ट्रिय मेलमिलाप नीतिविपरीत उभिए । बीपीको विचार बचाउन नेका दल पनि सक्षम देखिएन । कांग्रेस भनेको गिरिजा भयो, गिरिजा विदेशीको एजेन्डाको वाहक भए । संघात्मकता, गणतन्त्र र धर्मनिरपेक्षता बीपी विचार छाडेको उपज हो ।

नेकाका अनुयायीले आजसम्म पनि राजा महेन्द्रलाई जसरी प्रस्तुत गर्दछन्, यथार्थ त्यस्तो थिएन । बीपी र महेन्द्रबीच राम्रो सम्बन्धको मात्रा बढी थियो । एकले अर्कालाई चिनेका थिए, उनीहरूबीच पारिवारिक सम्बन्ध पनि थियो । यी दुवै जनामा उच्चस्तरको नेतामा हुने गुण थियो । दुवैजना राष्ट्रप्रेमी थिए तर शैली र प्रक्रिया फरक थियो । महेन्द्रले कतिपय अवस्थामा आफैंले गाडी हाँकेर बीपीलाई घरमा पुऱ्याइदिन्थे । विचार आदानप्रदान गर्दथे । मित्रवत् व्यवहार गर्दथे । विदेश भ्रमणबाट फर्किंदा उपहार ल्याइदिन्थे । महेन्द्र दरबारिया ठाँटमा हुर्के बढेको भए पनि नेपालको जनजीवनसँग घुलमिल भएर जिउन चाहन्थे भने बीपी साधारण भएर पनि राणा ठाँटमा चिटिक्क पर्दथे । व्यक्तिगत तहमा बीपी र महेन्द्रको सम्बन्ध निकै राम्रो थियो भन्ने कुरा युवराज महेन्द्रको प्रेम विवाहमा राजा त्रिभुवनलाई मनाउने काम बीपीबाट हुनुले पुष्टि हुन्छ ।

जेलमा थुनेर राखेको अपदस्थ प्रधानमन्त्री भए पनि राजाले उनलाई कैदीको व्यवहार गरेनन्, एथेष्ट सुविधा दिए । उनले चाहेका सबै कुरा पूरा गराइदिएका थिए । नेकाका दलका अरूले जस्तो बीपीले महेन्द्रविरुद्ध अपशब्दका अभिव्यक्ति कहिल्यै दिएनन् । महेन्द्र र बीपी दुवै ऊर्जावान् थिए । दुवैमा देशका लागि केही गरौं भन्ने भावना थियो । राजनीतिमा पनि दुवै चतुर थिए । दुवैमा 'मै खाऊँ, मै लाऊँ' भन्ने भावना थिएन । दुवैको चाहना कसरी असल नेतृत्व दिने भन्ने थियो । आज नेकामा यही भावना मरेको छ ।

दरार ल्याउने नेकाका कार्यकर्ता नै हुन्, जो प्रजातन्त्र, बीपीवाद र राजालाई सतहीमा बुझ्छन्, दललाई स्वार्थ साधन गर्ने माध्यमका रूपमा प्रयोग गर्न चाहन्छन् । आममानिसमा दलप्रति वितृष्णा जन्मनुमा पनि यही प्रवृत्ति हो । दलभित्र असल मानिस र असल विचार नै छैन भन्ने होइन । समस्या कहाँ छ भने कार्यकर्ता नभई दल चल्दैन । तिनको अभावमा दलको नेता बन्न पनि सकिँदैन । कार्यकर्ताले दलबाट केही पाउने आशाले मात्र काम गर्छन् । कार्यकर्ताले घुमाएको चक्करमा घुम्दाघुम्दै सत्ताधारीले गलत काम गर्छन् । गलत कामको नजिर बन्दछ, त्यो कांग्रेसको नीति बन्छ ।

नेपालमा राजसंस्था अनिवार्य चाहिन्छ तर राजा संवैधानिक हुनुपर्छ भन्ने बीपीको २००७ सालदेखिको सोच २०४७ मा पूरा भएको हो । बीपी बाँचेको भए उनी पूर्ण सन्तुष्ट हुने थिए । राजा कार्यकारी व्यक्तित्वभन्दा उँचो आदर सम्मानको पात्र हुनुपर्छ भन्ने बीपीको धारणा थियो । शासन कार्यमा राजा र जनताको साझेदारी हुनुपर्छ भन्ने उनको धारणा २०३२ पछि व्यवहारमा उत्रियो । जनउत्तरदायी जनताको सरकार र राजाको निर्देशन दुवै चाहिने कुरा विज्ञ विदेशीले समेत पुष्टि गरेका छन् ।

लियो रोज, भुवनलाल जोशी र ग्रेगसनले नेपालको उज्ज्वल प्रजातान्त्रिक भविष्य र राष्ट्रवादका लागि यी दुवैको सहकार्य जरुरी छ भनेका छन् । उनीहरूले एउटाको विकल्पका रूपमा अर्कोलाई देखेनन् । साठीको दशकमा अमेरिकी राजदूत मोरियार्टीले पनि नेपाललाई राजा र प्रजातन्त्र अनिवार्य चाहिन्छ भनेका हुन् । दुवै जना भ्रष्टाचार र कुशासनका विरोधी थिए । बिचौलियाले एउटाको पक्ष लिएर अर्कोलाई आलोचना गर्थे, मुलुकको समस्यालाई गौण बनाउँथे । गिरिजा पूरै बिचौलियाको चंगुलमा परे । आज दल झन्झन् तलतल गिर्दो अवस्थामा छ ।

नेकाले दललाई बलियो बनाउन मूल सुधार के केमा गर्नुपर्छ भन्ने कुराको लामो फेहरिस्त बन्छ । किनकि, नेकाले विगत ३० वर्षदेखि बाटो बिराएर गरेका भूलको सूची लामो छ । कांग्रेसले अब गर्नुपर्ने सुधार धेरै छन् । तीमध्ये प्रजातान्त्रिक अभ्यास मुख्य हो । यसमा पहिलो आन्तरिक र दोस्रो राष्ट्रिय शासन पद्धतिको हो । दलले आन्तरिक रूपमा प्रजातान्त्रिक नभईकन राष्ट्रिय रूपमा सत्ता सम्हालेर सुशासन दिन सक्छ भनेर जनताले विश्वास गर्दैनन् । आन्तरिक रूपमा सुध्रनुपर्ने कामकुरा पनि धेरै छन् । यीमध्ये केही मात्र गरे पनि जनविश्वास बढ्छ । जस्तै : एउटै अध्यक्ष, प्रमलगायत एउटै पदमा दुई पदावधिभन्दा बढी रहन नपाउने, सांसदलगायत सबै तहका पदमा उम्मेदवार हुन माथिल्लो ओहोदाबाट टिकट बाँड्ने या मनोनीत नगर्ने आदि हुन सक्छन् । उदाहरणार्थ- नेकाका एक निर्वाचन क्षेत्रका सबै साधारण सदस्यले आफूमध्येबाट ५० प्रतिशतभन्दा बढी मत ल्याउने व्यक्ति नै त्यस निर्वाचन क्षत्रको सांसदको उम्मेदवार हुने । सबै तहका सबै पदमा ९० प्रतिशत निर्वाचनबाट र १० प्रतिशत अध्यक्षबाट मनोनीत गर्ने । सर्वसम्मत हुन नसकेका सबै विषय बहुमतबाट निर्णय गर्ने । ७५ वर्ष उमेर काटेपछि सबै सक्रिय पदबाट स्वतः सन्न्यास लिने । दललाई व्यक्तिले होइन, विधान र आचरणबाट बाँध्ने । राजनीति कमाउथलो होइन, सेवा थलो हो भन्ने आस्था बनाउने ।

बीपीले राजालाई मियोका रूपमा ठड्याउन चाहन्थे । भोलि चीन र भारतको दबाब पऱ्यो भने पनि राजालाई देखाउन सकिन्छ भन्ने उनको ठम्याइ थियो । बीपीले भनेका थिए, 'राष्ट्रियता राजा हो, प्रजातन्त्रको नेता म हुँ ।' बीपी काशीमा हुँदा सिक्किमका लेन्डुप दोर्जेले त्यहाँको राजा हटाउन उनको राय माग्न गएका बखत बीपीले जबाफ दिएका थिए, 'राजा हटायौ भने मुलुक पनि हट्छ ।' यथार्थ त्यही भयो । नेपालमा पनि त्यही दोहरिन सक्छ । राजाले प्रजातन्त्र र मुलुकको संरक्षण गर्नुपर्छ नेकाले वैदिक राजसंस्थाको । तर, शासन जनप्रतिनिधिले गर्नुपर्छ भन्ने बीपी विचार हो । मेलमिलापको अवधारण पनि त्यही हो । जनमत संग्रह गराएको र बीपीले समर्थन गरेको कारण पनि पनि त्यही हो । स्थानीय निकाय दलविहीन बनाउने, प्रान्त अनावश्यक र बोझिलो हो भनेर हटाउने र दलीय भागबन्डाको भावनाको पूर्णतया अन्त्य गर्नुपर्छ । दल, शासन व्यवस्था पूर्णरुपेण स्वतन्त्र र प्रतिस्पर्धात्मक बनाउने तथा कार्यपालिका न्यायपालिका र विधायिकालाई हस्तक्षेप हुने संविधानका सबै धारा हटाउनेजस्ता काम गर्न तेस्रो पुस्ताका युवा पिँढी अघि सर्नुपर्छ । विद्यमान गुटवाद र अप्रजातान्त्रिक शैली अपनाए दोर्जेको दल बिलाएझैं यो दल पनि बिलाउनेछ । (राजधानीबाट साभार)

दोश्रो विश्व युद्ध पूर्वको अवशेष अझै नेपालमा

नरेशलाल अमात्य

संसारभरीका मानिसहरूलाइ लोभाउन प्रकृतिले यो धर्तिमा धेरै रमणीय र आनन्द तुल्याउने मनमोहक स्थानहरूको रचना गरेको छ । त्यसमध्ये पृथ्वीकै सबभन्दा अग्लो चुचूरो सगरमाभाथा भएको पुर्वबाट पश्छिम लँबिएको हिमाली श्रृंखला हो । यसै हिमालको काखमा रृषि , मुनि , तपश्वी र देवताहरूलेसमेत बसोवास गरेको पाँच भूपरिवेष्ठित राज्यहरू थिए । सिक्किम , काश्मिर र लद्धाख अहिले राज्यको रुपमा नरहेको अबस्था छ । अहिले नेपाल र भुटान मात्र अस्तित्वमा रहृेको छ । भुटानमा त भारतको विस्तारबादी नितिको गिद्धे नजर परिसकेको छ । भारतले यसको रक्षा र परराष्ट्र आफ्नो नियन्त्रणमा राखिसकेको छ । नेपालमा त झन् प्रत्यक्ष र अप्रत्यक्ष दुबै ढंगले भारतले आफ्नो नियन्त्रण जमाइ सकेको छ ।

बेलायतले जव प्रथम र दोश्रो महा युद्धमा प्रशस्त धन खर्चिनु प(यो , थेग्न नसक्ने गरि आर्थिक संकट व्यहोर्नु पऱ्यो । जुन चोटको कारण कहिले सूर्य नअस्ताउने साम्राज्य बेलायतले आफ्नो उपनिवेश छोड्दै हिड्नु पर्ने बाध्यता सृजना भयो । यसको लाभ दासत्व जीवन भोगिराखेका भारतीयहरुले पनि प्राप्त गरे । इ .स्वी. संवत् 1947 सेप्टेम्बर 15 मा भारतीयहरुले स्वतन्त्रता प्राप्त गरे । राज्य बापत पाकिस्तानसंगै भारतीयहरुले हिन्दुस्थान प्राप्त गरे । बेलायती शासकले मालिक भै भारतीयहरुलाइ दास बनाइ जुन पिडा दिए । त्यस्तै दासबाट मुक्त भइ मालिक बन्ने अवसर पाउँदा , कसकसलाइ दास बनाउन सकिन्छ भन्ने नकारात्मक चाहाना राखि कुनकुन छिमेकिलाइ पिडा दिन सकिन्छ यस्तो सोंच भारतीय शासकहरुमा पलाउनु स्वभाविक हो । यस्तो सोंच पलाएन भने दास भइ भोगेको पिडाको अभिव्यक्ति नपोखिने भयो नि ।

इलाहाबाद र काश्मिर ति राष्ट्रका शासकलाई अप्ठेरोमा पारि भारतमा गाभ्यो नै । सिक्किममा लेन्डुप जन्माएर आफुमा विलिन गरायो । यो गिद्धे नजर नेपालमा भारतले इ, स्वि, संवत् 1950 बाट नै गर्न थाल्यो , जब नेपालमा आन्तरिक राजनैतिक स्थिति ठिक किसिमले चलि राखेको थिएन । एकातिर एक तन्त्रिय राणाहरुको निरंकूश जहाँनिया शासन बिरुद्ध युवाहरुले क्रान्तिको बिगुल फुकि राखेका थिए भने , अर्को तिर दरवार भित्र शक्ति विहिन् भएर खोपि भित्र छटपटिएर रहेको राजा त्रिभूवनको विद्रोहको आगो दन्किँदै थियो । यहि लाभ लिंदै तत्कालिन् भारतीय नेता तथा प्रधान मंत्रि जवाहर लाल नेहरुले आफ्नो अनुकूल नेपालको राजालाइ प्रयोग गर्न खोजे । प्रत्यक्ष रुपमा नेपाललाइ भारतमा विलय गराउने चाल असफल भए पनि राजा त्रिभूवनको मजवुरिको फाइदा लिन अलिकति पनि कन्चुसाइँ गरेन र सके जति नेपालीहरुको स्वाभिमान र नेपालको सार्वभौम माथि आक्रमण गर्न छोडेन । शक्ति विहिन राजा सत्ता प्राप्तिको लागि लालायित भइ राखेको र शक्ति र सत्ता विहिन हुँदै गरेका राणा प्रधान मन्त्रिको यी दुइको कमजोर अबस्था र अर्को तर्फ भारतीय शक्तिको आडमा क्रान्ति गर्ने नेपालि काँग्रेस जो मौकाको फाइदा उठाइरहेको आभाष हुन्छ ।

झापा र ईलाम मालपोत कार्यालयमा प्रभु बैंकको एक्स्टेन्सन काउण्टर सञ्चालन

काठमाडौं- प्रभु बैंकले सेवा विस्तार गर्ने क्रममा झापा जिल्लाको दमक नगरपालिकास्थित मालपोत कार्यालय र ईलाम मालपोत कार्यालयमा एक्स्टेन्सन काउण्टरहरु सञ्चालनमा ल्याएको छ । दमकस्थित मालपोत कार्यालयको परिसरमा स्थापित एक्स्टेन्सन काउण्टरको झापा मालपोत कार्यालय प्रमुख चण्डिप्रसाद कोईलाले उद्घाटन गरेका छन् ।

त्यसैगरी, ईलामस्थित मालपोत कार्यालय परिसरमा राखिएको एक्टेन्सन काउण्टरको ईलाम मालपोत कार्यालय प्रमुख केशब कुमार ढकाल र कोष तथा

लेखा नियन्त्रण कार्यालयका निमित्त कार्यालय प्रमुख डिकेन्द्र बहादुर थापाले संयुक्त रुपमा उद्धाट्न गरे ।

झापा तथा ईलाम जिल्लास्थित मालपोत कार्यालयमा आउने सेवाग्राहीहरुले अब विना झण्झट प्रभु बैंकको एक्स्टेन्सन काउण्टरमा रहेको सम्बन्धित मालपोत कार्यालयको खातामा राजश्व रकम जम्मा गरी सरल र सहज रुपमा मालपोत कार्यालयको काम गर्न सक्नेछन् ।

टिभिएस मोटरको एम्बेसेडरमा स्वस्तिमा र प्रदिप सार्वजानिक

काठमाडौं । टिभिए मोटर कम्पनीद्धारा 'टिभिएस एनटर्क १२५ को' ब्रण्डएम्बेसेडरमा स्स्तिमा खड्का र प्रदीप खड्कालाई नियुक्त गरेको छ ।

टिभिएस मोटर र नेपालका लागि टिभिएसको दुई पाङ्ग्रे सवारी साधनको अधिकृत वितरक जगदम्बा मोटर्स प्रालिले ब्रण्ड एम्बेसेडरको घोषणा गरेको हो ।

उक्त टिभिएस एनटर्क १२५ विशेष प्रविधियुक्त प्लयाटफर्म नेपालकै पहिलो कनेक्टेड स्कुटर रहेको जनाएको छ ।हिजो सोल्टी होटलमा कार्यक्रम गरी नेपालका लागि अधिकारीक बिक्रेता जगदम्बा मोटर्स प्रा. लिका निर्देशक दिपक अग्रवालले मुस्कानका साथ यसमा स्टेट-अफ-आर्ट सीभीटिआई आरईभीभी-३ भल्भ इन्जिन रहेको छ भनि जानकारी दिएका थिए । टिभिएस कम्पनी दुई पाङ्ग्रे तीन पाङ्ग्रे सवारी साधनको निर्माता कम्पनी हो । बिगतमा मिटर ट्यापो भनेर चिनिने सवारी काठमाडौमा थियो । तर त्यो अहिले बिस्थापित भइसकेको छ ।

हार्दिक शुभकामना

हिन्दु नारीहरुको महान चाड हरितालिका (तिज) को अवसरमा सम्पूर्ण दिदी बहिनीहरुमा हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं ।

ध्रुव कुमार श्रेष्ठ
हरिदास बाबा स:मिल
युनिक कलोनी भरतपुर, चितवन

हार्दिक शुभकामना

हिन्दु नारीहरुको महान चाड हरितालिका (तिज) को अवसरमा सम्पूर्ण दिदी बहिनीहरुमा हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं ।

शिव अधिकारी
दाजुभाई खाजा घर
प्रेसमार्ग, नारायणगढ
(उत्कृष्ठ खाना तथा खाजको लागि हामीलाई सम्झनुहोस्)

यसपालिको नाडा अटो शोमा महिन्द्राका अत्याधुनिक दुई नयाँ मोडल सार्वजनिक हुँदै

काठमाडौं- यस पटकको नाडा अटो शोमा महिन्द्राको पछिल्लो उत्पादनहरु 'एक्सयूभी-३००' तथा 'मराजो' नेपाली बजारमा सार्वजनिक हुने भएका छन् ।

नेपालका लागि महिन्द्रा एण्ड महिन्द्रा लिमिटेडको प्यासेन्जर भेहिकलहरुको आधिकारीक वितरक अग्नी इन्कर्पोरेटेडले यस पटकको नाडा अटो शोमा महिन्द्राको पछिल्लो उत्पादनहरु 'एक्सयूभी-३००' तथा 'मराजो' नेपाली बजारमा सार्वजनिक गर्न लागेको जानकारी गराएको छ ।

भारतीय बजारमा सार्वजनिक भएको छोटो समयमा नै आफ्नो अलगै पहिचान बनाउन सफल यी दुई गाडीले नेपाली बजारमा निकै राम्रो बजार बिस्तार गर्ने हामीले आशा कम्पनीको छ ।

महिन्द्राले उत्पादन गरेको स्पोर्टस यूटिलीटी भेइकल (एसयूभी) 'एक्सयूभी-३००' र कम्पनीकै पहिलो लग्जरी मल्टि पर्पोज भेइकल (एमपीभी) 'मराजो' ले नाडा अटो शो २०१९ मा सबैको ध्यान खिच्ने कम्पनीले दावी गरेको छ ।

महिन्द्रा एक्सयूभी–३००

महिन्द्राको लेटेस्ट एसयूभी महिन्द्रा एक्सयूभी-३०० नेपाली बजारमा निकै प्रतिक्षा गरिएको मिड साईज एसयूभी हो । महिन्द्राको नयाँ प्लाटफर्म 'एक्स-१००' अवधारणामा आधारित एक्सयूभी-३०० को डिजाइन निकै आक्रामक रहेको छ ।

यसमा आकर्षक सनरुफको साथै, एलईडी डेटाइम रनिङ्ग-लाइट, पुश स्टार्ट-स्टप बटन, टचस्क्रिन इन्फोटेनमेन्ट सिस्टम, डबल जोन क्लाइमेट कन्ट्रोल लगायतका विशेषता उपलब्ध छन् । एक्सयूभी ३०० मा ७ ओटा फस्टइन सेग्मेन्ट फिचर दिइएको छ ।

सात वटा एयरब्याग, चारै चक्कामा डिस्क-ब्रेक, १७ इन्च अलोय-ह्वील, ईबीडी तथा एबीएसजस्ता अत्याधुनिक विशेषताले एक्सयूभी-३०० निकै सुरक्षीत गाडी बनेको छ । नयाँ एसयूभी १.२ लिटर टर्बो पेट्रोल र १.५ लिटर डिजेल इन्जिनमा उपलब्ध रहेको छ ।

यसमा उपलब्ध १.२ लिटर पेट्रोल इन्जिनले ५ हजार आरपीएममा ११० पीएस पावरकासाथै २००० देखि ३५०० आरपीएममा २०० एनएम-टर्क उत्पादन गर्छ । साथै, १.५ लिटर डिजेल इन्जिनले ३७५० आरपीएममा ११५ पीएस पावरकासाथै १५०० देखि २५०० आरपीएममा ३०० एनएम-टर्क उत्पादन गर्छ । यो गाडीले युवा पुस्तालाई आकर्षित गर्नेछ ।

महिन्द्रा मराजो

त्यस्तै निकै चर्चामा रहेको महिन्द्राको पहिलो एमपीभी मराजो पनि यस वर्षको नाडा अटो शोमा मुख्य आकर्षणको रुपमा रहने छ । मराजोको डिजाइन सार्क माछाबाट प्रेरित भएको छ भने, कारको केही भागहरू शिकारी सार्क माछाको डिजाइनबाट प्रेरित गरि निर्माण गरिएको छ ।

महिन्द्रा मराजो कम्पनीको अहिलेसम्मको सबैभन्दा ठूलो प्यासेन्जर भेइकल हो, जसलाई ७ र ८ सिट अप्सनमा बजारमा उपलब्ध गराइएको छ । मराजोका सबै भेरिएन्टमा एबीएस र ईबीडी तथा ब्रेक असिष्ट, स्टायडर्ड रुपमा दुईवटा एयरब्याग तथा चाइल्ड सिटलगायतका सुरक्षा फिचरहरू दिइएको छ ।

मराजो कारको क्याविनको छतमा एयर कन्डिसनिङ्ग भेन्ट सिस्टम जडान गरिएको छ भने कारको सेन्टर कन्सोलमा ठूलो टचस्क्रिन सहितको इन्फोटेनमेन्ट सिस्टम दिइएको छ । कारमा थ्री-स्पोक स्टेयरिङ्ग ह्वील रहेको छ, जसमा अडियो, ब्लू-टुथ टेलेफोनिक र क्रूज कन्ट्रोलको सुविधा रहेको छ ।

महिन्द्रा मराजोमा नयाँ १.५ लिटर, ४ सिलिन्डर डिजेल इन्जिन छ । जसले ३५०० आरपीएममा १२१ हर्स पावर र १७५० देखि २५०० आरपीएममा ३०० एनएम-टर्क उत्पादन गर्छ ।

कुमारी बैंकका ग्राहकलाई ओम समाज डेन्टलमा १५ प्रतिशत छुट

काठमाडौं- आफ्ना ग्राहकहरुलाई स्वदेशमै गुणस्तरीय स्वास्थोपचारमा सहुलियत दिने उद्देश्यले कुमारी बैंक लिमिटेड र चावहिलस्थित ओम समाज डेन्टल हस्पिटल प्राईभेट लिमिटेडका बीच स्वास्थ्य सेवामा छुट सम्बन्धी सम्झौता भएको छ । कुमारी बैंकका नायब प्रमुख कार्यकारी अधिकृत राजीव गिरी र ओम समाज डेन्टल हस्पिटलका अध्यक्ष तथा वरिष्ठ दन्तरोग विशेषज्ञ डा. सुवास घिमिरेले सम्झौता पत्रमा हस्ताक्षर गरे ।

सम्झौता अनुसार ओम समाज डेन्टल हस्पिटलका विभिन्न स्वास्थोपचार

सेवा शुल्कमा ग्राहकले कुमारी बैंकको डेबिट तथा क्रेडिट कार्ड मार्फत भुक्तानी गर्दा १५५ सम्मको आकर्षक छुट प्राप्त गर्न सक्नेछन् ।

यसैवीच, भिजिट नेपाल २०२० लाई सफल पार्न कुमारी बैंक र ललितपुर वाणिज्य संघ पदयात्रामा निस्किएका छन् । कुमारी बैंक लिमिटेडले भिजिट नेपाल २०२० लाई सफल पार्न निजी क्षेत्रको पुर्वतयारीको रुपमा ललितपुर जिल्लामा अवस्थित नयाँ पर्यटकीय गन्तव्यहरुको पहिचान एवं प्रचारप्रसार गर्ने अभिप्रायका साथ करिब १९ कि.मि.को वार्मअप-वाल्कर्थन कार्यक्रमको आयोजक ललितपुर उद्योग वाणिज्य संघसँग सहकार्य गरेको हो ।

कुमारी बैंक मुख्य-प्रायोजक रहेको यस पदयात्रा कार्यक्रमबाट संकलित रकम भूकम्पले क्षतबिक्षत् भएको भीमसेन मन्दिर पुनर्निर्माण कार्यमा लगाईने पनि जनाइएको छ । पत्रकार सम्मेलनमार्फत बैंकका नायब प्रमुख कार्यकारी अधिकृत राजीव गिरीले पदयात्रामा सहभागिता जनाउनेहरूका लागि टि-सर्ट बाढ्न ललितपुर उद्योग वाणिज्य संघका अध्यक्ष कृष्ण लाल महर्जनलाई हस्तान्तरण गरे । सो कार्यक्रम ललितपुर पर्यटन क्षेत्र विकासका लागि कोसेढुंगा सावित हुनेमा वाणिज्य संघ विश्वस्त छ ।

महालक्ष्मीविकास बैंक लि.द्वारा वृक्षारोपण कार्यक्रम सम्पन्न

काठमाडौं । महालक्ष्मी विकास बैंक लि. ले संस्थागत सामाजिक उत्तर दायित्व अन्तर्गत विभिन्न शाखाहरुबाट विभिन्न कार्यक्रमहरु गर्दै आइरहेको छ । सोही कार्यलाई निरन्तरता दिँदै बैंकका महाराजगंज शाखा र तुलसीपुर शाखाले हालै छुट्टा छुट्टै स्थानमा वृक्षारोपण कार्यक्रम सञ्चालन गरेका छन ।

महाराजगंज शाखाले काठमाडौं जिल्लाको काठमाडौं महानगरपालिका वडा नं ३, महाराजगंजदेखि न्युरो अस्पतालसम्म वृक्षारोपण गरेका छ । उक्त कार्यक्रमको उद्घाटन संयुक्त रुपमा वृक्षारोपण गरी सोही वडाका अध्यक्ष दिपक के. सी र बैकका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत कृष्णराज लामिछानेद्वारा गरिएको थियो । महानगरपालिका हरियाली प्रवर्धन नीतिका साथै वातावरणीय संरक्षणमा सहयोग पुऱ्याउने उद्देश्यले बैकले वृक्षारोपण कार्यक्रम सञ्चालन गरेको हो ।

यसका साथै बैंकको तुलसीपुर शाखाले दाङ जिल्लाको तुलसीपुर उप-महानगरपालिका वडा नं ८, दुधेनामा पनि शनिबारका दिननै वृक्षारोपण गरेको हो । बैकका दुइशाखाद्वारा कल्कि, शिरीष, असारे, कपुर, निम, सल्लो लगायत विभिन्न प्रकारका विरुवा वृक्षारोपण गरेका छन ।

बैंकले आगामी दिनहरुमा पनि संस्थागत सामाजिक उत्तर दायित्व अन्तर्गत अझ प्रभावकारी कार्यक्रमहरु गर्दै जाने प्रतिबद्धता जनाएको छ ।

बैंकिङ्ग संसार

राष्ट्रिय वाणिज्य बैंकको विशेष साधारण सभा सम्पन्न

काठमाडौं- राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक लिमिटेडको विशेष साधारण सभा सम्पन्न भएको छ । विशेष साधारण सभाले बैंकले धितोपत्र दलाल, धितोपत्र

ब्यापारी तथा बजार निर्माता सम्बन्धि कार्य गर्न सहायक कम्पनी स्थापना गर्ने सम्बन्धमा विशेष प्रस्ताब पारित गरेको छ । बैंक संचालक समितिका अध्यक्ष महेन्द्रमान गुरुङ्गले प्रस्ताब प्रस्तुत गर्दै बैंकले विभिन्न सहायक कम्पनी मार्फत ब्यवसाय गरी आर्थिक सबलीकरणमा सहयोग पुर्याउने विचार ब्यक्त गरे ।

विशेष साधारण सभामा बैंकका शेयरधनीहरु क्रमश: नेपाल सरकारका महालेखा नियन्त्रकको कार्यालय, उर्जा मन्त्रालयका प्रतिनिधि तथा साधारण शेयरधनी डमरु बल्लभ घिमिरेले राखेको जीज्ञासाबारे बैंक संचालक समितिका अध्यक्ष महेन्द्रमान गुरुङ्गले जवाफ दिएका थिए ।

एनआईसी एशिया बैंक र सगरमाथा इन्स्योरेन्स कम्पनीबीच सम्झौता

काठमाडौं- एन आई सी एशिया बैंक लिमिटेड र सगरमाथा इन्स्योरेन्स कम्पनीबीच सम्झौता भएको छ । एन आई सी एशिया बैंकको डिजिटल च्यानलमार्फत् इन्स्योरेन्स कम्पनीका ग्राहकहरुले बिमा प्रिमियम भुक्तानी गर्न

सकिने सुविधा प्रदान गर्ने सम्वन्धि सम्झौता पत्रमा हस्ताक्षर भएको हो ।

सम्झौताबमोजिम सगरमाथा इन्स्योरेन्सका ग्राहकहरुले एन आई सी एशियाको मोबाइल बैकिङ्गलगायत एन सी एच एल-कनेक्ट आईपीएस र फोन पे एप प्रयोग गरी आफ्नो प्रिमियम भुक्तानी गर्न सक्नेछन् ।

सो सम्झौतापत्रमा बैंकको तर्फबाट बैंकका सहायक प्रमुख कार्यकारी अधिकृत सन्तोष कुमार राठी र सगरमाथा इन्स्योरेन्स लिमिटेडको तर्फबाट प्रमुख कार्यकारी अधिकृत चंकी क्षेत्रीले हस्ताक्षर गरे । सम्झौतासँगै ग्राहकहरुले छिटो छरितो रुपमा आफूलाई पायक पर्ने स्थानबाटै डिजिटल माध्यमबाट इन्स्योरेन्सको प्रिमियम रकम विश्वसनीय र पारदर्शी रुपमा भुक्तानी गर्न सकिने विश्वास बैंकले लिएको छ ।

जनभोजनलाई जनता बैंकको २ लाख सहयोग

काठमाडौं- प्रेमसागर फाउण्डेसन नेपालले संचालन गरेको जनभोजनलाई जनता बैंकबाट संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व अन्तरगत २ लाख सहयोग हस्तान्तरण गरिएको छ ।

जनभोजन कार्यक्रमको कार्यालय तसर्पु, दामेचौर, धादिङमा एक कार्यक्रमको बिच जनता बैंकको तर्फबाट प्रेमसागर फाउण्डेसनका उपाध्यक्ष डा. प्रेमराज ढुङ्गेललाई हस्तान्तरण गरिएको हो ।

प्रेमसागर फाउण्डेसनद्धारा संचालित जनभोजन कार्यक्रमले दैनिक ५ सय बालबालिका र करिब १ सय जना बृद्ध आमाबुबाहरुलाई दैनिक बिहानको खान खुवाउदै आएको छ । साथै धदिङ र मकवानपुरका केही विद्यालयका करिब १५०० बालबालिकालाई दिवा खाजाको कार्यक्रम संचालन गर्दै आएको छ । दैनिक करिव रु. ५० हजार रकम बराबरको बिहानी खाना र दिबा खाजाको कर्याक्रम संचालन गर्दै आइरहेको फाउण्डेसनलाई जनता बैंकले संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्वबाट ४ दिन बराबरको खाना तथा खाजा सहयोग बापत उक्त रकम सहयोग गरेको हो ।

धादिङ र मकवानपुरको सिमानामा पर्ने तसर्पु र आसपासमा रहेका विपन्न बस्तिलाई लक्षित गरी करिब १० बर्ष अगाडी देखि प्रेम सागर फाउण्डेसनले बिद्यालय जाने बालबालिकालाई पोषणयुक्त खाना ताथा खाजाको ब्यबस्था गर्दै आइरहेको छ ।

उक्त कार्यक्रमको प्रभावले यस क्षेत्रका सत प्रतिशत विद्यार्थी विद्यालय भर्ना भएका र शैक्षिक गुणस्तरमा पनि धेरै सुधार आएको फाउण्डेसनले जनाएको छ ।

प्रदेश लोकसेवा आयोग कस्तो बनाउने ?

– लक्ष्मीविलास कोइराला

नेपालको संविधानले संघीय कर्मचारीतन्त्रकोलागि लोक सेवा आयोग र प्रदेश तथा स्थानीयतहकोलागि प्रदेश लोक सेवा आयोगको व्यवस्था गरेर नेपालको कर्मचारीतन्त्रमा मेरिट प्रणालीलाई सुरक्षित गरेको छ भने राज्य सञ्चालनका प्रत्येक तहमा समानुपातिक समावेशीको नीति लिएर निजामती सेवालाई बढीभन्दा बढी प्रतिनिधिमूलक बनाउने उद्देश्य पनि संविधानले राखेकोछ। मेरिट र समावेशी प्रणालीको व्यवस्थाले सक्षम प्रतिनिधिमूलक सार्वजनिक प्रशासनको विकास गर्नेछ। प्रदेश लोक सेवा आयोगले प्रदेश निजामती सेवा, प्रदेश प्रहरी सेवा, प्रदेश संगठित संस्था सेवा, प्रदेश अन्य सरकारी सेवा, स्थानीय सरकारी सेवा र स्थानीयतहको सङ्गठित संस्थाको सेवाकालागि परीक्षाहरू सञ्चालन, नतिजा प्रकाशन र सिफारिस गर्ने कार्य सम्पन्न गर्नेछ।

प्रदेश लोक सेवा आयोगले प्रदेश र स्थानीयतहको निजामती प्रशासनको विकास र सञ्चालन तथा संघीय निजामती प्रशासनमा पूरक सहयोग गरि समग्र सार्वजनिक प्रशासनलाई देश जनता र अन्तराष्ट्रियस्तरको बनाउन महत्वपूर्ण भूमिका खेल्नेछ। प्रदेशभित्रका प्रदेशस्तरीय तथा स्थानीयतहका सरकारी कार्यालयहरूकालागि आवश्यक पर्ने कर्मचारीमा नियुक्ति हुन उम्मेदवारहरूको योग्यता परीक्षणकालागि परीक्षाहरू सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी आयोगको रहने भएकाले प्रदेश र स्थानीयतहको सार्वजनिक प्रशासनको विकास र व्यवस्थापनमा आयोगले उच्च भूमिका खेल्नेछ। आयोगको भूमिकालाई देहाय बमोजिम विश्लेषण गर्न सकिन्छ।

कार्यतालिका निर्माण र कार्यान्वयन: आयोगले उम्मेदवारहरूको योग्यता परीक्षणकोलागि परीक्षाहरू सञ्चालन गर्न वार्षिक कार्यतालिका निर्माण र कार्यान्वयन गरी प्रदेश र स्थानीयतह सरकारलाई समयमा नै कर्मचारी उपलब्ध गराई कर्मचारीको अभाव हुन दिनेछैन। समयमा कार्य सम्पन्न गर्नाले आयोगको कामकारवाहीप्रति जनविश्वास बढ्नेछ।

पाठयक्रम, परीक्षण विधि निर्माण: प्रदेश र स्थानीय तह सरकारको निजामती सेवामा रहने सेवा समूह र तहका लागि विज्ञहरूको परामर्शमा पाठयक्रम निर्माण गर्ने, योग्यता निर्धारण गर्ने, परीक्षण विधि निर्धारण र कार्यान्वयन गर्ने कार्यले प्रदेश लोक सेवा आयोगले तटस्थ, निष्पक्ष र सक्षमतापूर्वक आफ्नो भूमिका निभाउनेछ। यस्लेगर्दा आयोगले निष्पक्षतापूर्वक कर्मचारीहरू छनौट गरि सक्षम निजामती सेवाको विकासमा महत्वपूर्ण भूमिका खेल्नेछ।

विज्ञसूची निर्माण: लोक सेवा आयोगको काम मूलत विज्ञबाट सम्पादन हुनेगर्दछ र त्यस्ता विज्ञहरूको नाम गोप्य रहनेगर्दछ। प्रदेश लोक सेवा आयोगको पाठयक्रम निर्माण, योग्यता निर्धारण, परीक्षण विधि निर्माण, प्रश्नपत्र निर्माण तथा परिमार्जन, उत्तरपुस्तिका परीक्षण तथा अन्तरवार्ताकोलागि विज्ञ सेवा आवश्यक र अनिवार्य हुने भएकाले विज्ञको सूची (रोष्टर) बनाई कार्यसम्पादनकोलागि परिचालन गर्ने भएकाले आयोगको परीक्षा गुणस्तरीय हुनेहुन्छ।

परीक्षा सञ्चालन: आयोगले प्रदेश निजामती सेवा, प्रदेश अन्यसरकारी सेवा, प्रदेश सङ्गठित संस्थाको सेवा, स्थानीय सरकारी सेवा र स्थानीयतहको सङ्गठित संस्थाको सेवाको पदमा कर्मचारी नियुक्तिकालागि उपयुक्त उम्मेदवारको छनौटगर्दा लिखित परीक्षाका अतिरिक्त प्रयोगात्मक परीक्षा, अन्तर्वार्ता, र आयोगले समय समयमा तोकेका अन्य तरिका मध्ये कुनै एक वा एकभन्दा बढी तरिका अपनाउन सक्ने भएको र प्रदेश प्रहरी सेवाको पदपूर्तिकालागि लिइने लिखित परीक्षासमेत सञ्चालन गर्ने भएकाले निमुखा, गरिब जनताले सरकारी सेवामा सजिलोसँग प्रवेश गर्नसक्नेछन्।

उत्तरपुस्तिका संकेतीकरण: उत्तरपुस्तिका गोप्यरूपमा परीक्षण गर्ने प्रयोजनकोलागि उत्तरपुस्तिकामा पहिलो र दोस्रो संकेतनम्बर (कोड) राख्ने गरिन्छ। कोडिङका अर्धकट्टीहरू आयोगको अध्यक्ष र सचिवले राख्ने व्यवस्था मिलाईएको हुन्छ। संकेतनम्बरको प्रयोगले लोक सेवा आयोगको परीक्षामा कुनै किसिमको पूर्वाग्रह हावी हुन नसक्ने भएकाले क्षमतावान उम्मेदवारहरू प्रदेश र स्थानीय निजामती सेवाकालागि छनौट हुन्छन्। जस्लेगर्दा निजामती सेवा सक्षम हुनेछ।

उत्तरपुस्तिकाको परीक्षण: प्रदेश लोक सेवा आयोगका लिखित परीक्षाका उत्तरपुस्तिकाहरूमा संकेत चिन्ह राखिसकेपछि गोप्यरूपमा विषयविज्ञहरूलाई परीक्षण गर्न दिईन्छ। विज्ञहरूले आयोगको कार्यालयमा नै बसेर परीक्षण गर्नेगर्दछन्। यसबाट उत्तरपुस्तिका परीक्षणमा एकरूपता र गोप्यता कायम रहन गई मेरिटको सम्मान हुन्छ। लिखित परीक्षाको नतिजा प्रकाशनगर्दा उम्मेदवारले पाएको नम्बर थाहा पाउनेले नाम थाहा नपाउने र नाम थाहा पाउनेले नम्बर थाहा नपाउने व्यवस्था मिलाइने भएकाले आयोगका परीक्षाहरू निष्पक्ष भई सोझा र गरिब जनताका छोराछोरीले सजिलै सरकारी जागिर प्रवेश गर्नेछन्।

अन्तरवार्ता: लिखित परीक्षामा सफल उम्मेदवारमध्येबाट विज्ञापित पद संख्याको आधारमा अन्तरवार्ताको लागि उम्मेदवार छनौट हुन्छ। अन्तरवार्तामा आफ्नो पराय नहोस भनी पूर्णाङ्को अधिकतम सत्तरी प्रतिशत र न्यूनतम तीस प्रतिशत दिने व्यवस्था गरिन्छ। जस्लेगर्दा अन्तरवार्ताकारमा आउनसक्ने पूर्वाग्रहलाई व्यवस्थापन गरिएको हुन्छ। व्यक्तिगत आग्रह र पूर्वाग्रहको भूमिका रहदैन् र मेरिटको सम्मान हुन्छ। अन्तरवार्ताको नतिजा प्रकाशन भएपछि आयोगले मेरिट लिष्ट सरकारलाई पठाउँछ। सरकारले सिफरिस गरेको उम्मेदवारलाई नियुक्ति दिनुपर्नेछ सरकारले नियुक्ति दिएन भने आयोगप्रति जनताको विश्वास रहदैन्।

तालिम र अनुसन्धान: आयोगले प्रदेश र स्थानीयतहका विभिन्न सेवा र तहका कर्मचारीहरूलाई विषयगत आवश्यक तालिम दिई सक्षम निजामती सेवा विकासमा महत्वपूर्ण योगदान दिनेछ। प्रदेश र स्थानीयतहको निजामती प्रशासनको सुधारकालागि सार्वजनिक प्रशासन संबन्धी अनुसन्धान गरी निजामती सेवाको सामयिक सुधार गर्न प्रदेश तथा स्थानीय सरकारहरूलाई रायपरामर्श दिन सक्ने भएकाले प्रदेश र स्थानीयतहको निजामती प्रशासनलाई सामयिक बनाउन महत्वपूर्ण भूमिका खेल्न सक्नेछ। साथै, प्रशासनसंबन्धी जर्नल प्रकाशन गरी प्रशासनमा चाख राख्ने मन्त्री, बुद्धिजिवी तथा प्रशासकलाई ज्ञानमूलक सूचना दिने महत्वपूर्ण भूमिका पनि आयोगले खेल्नेछ।

परामर्श: प्रदेश र स्थानीय निजामती सेवालाई व्यवस्थित गर्न प्रदेश तथा स्थानीय सरकारले प्रदेश लोक सेवा आयोगसँग (क) प्रदेश र स्थानीयतहको निजामती सेवाको शर्त संबन्धी कानूनको विषयमा, (ख) प्रदेश र स्थानीयतहको निजामती सेवा वा पदमा नियुक्ति, बढुवा र विभागीय कारवाहीगर्दा अपनाउनु पर्ने सिद्धान्तको विषयमा, प्रदेश र स्थानीयतहको निजामती सेवाको कर्मचारीलाई दिईने विभागीय सजायँको विषयमा, (ग) प्रदेश लोक सेवा आयोगको परामर्श लिनु नपर्ने अवस्थाको पदमा बहाल रहेको कर्मचारीलाई प्रदेश लोक सेवा आयोगको परामर्श लिनु पर्ने अवस्थाको पदमा स्थायी सरूवा वा बढुवा गर्ने विषयमा, र (घ) कुनै एकप्रकारको प्रदेश निजामती सेवाबाट अर्कोप्रकारको प्रदेश निजामती सेवाको पदमा वा अन्य सरकारी सेवाबाट प्रदेश निजामती सेवामा सरूवा वा बढुवागर्दा वा कुनै स्थानीयतहको निजामती सेवाको पदबाट प्रदेश निजामती सेवाको पदमा वा प्रदेश निजामती सेवाको पदबाट स्थानीयतहको निजामती सेवाको पदमा सेवा परिवर्तन वा स्थानान्तरणगर्दा उम्मेदवारको उपयुक्तताको विषयमा परामर्श लिनुपर्ने व्यवस्थाले कर्मचारीको संरक्षण, निजामती सेवालाई दिगो र विश्वासिलो बनाउन आयोगले महत्वपूर्ण भूमिका खेल्नेछ।

वार्षिक प्रतिवेदन: लोक सेवा आयोगले आफनो वार्षिक प्रतिवेदन प्रदेश प्रमुखलाई बुझाउने र प्रदेश प्रमुखले सो प्रतिवेदन मुख्यमन्त्रीमार्फत प्रदेशसभामा छलफलकालागि पेश गर्ने व्यवस्थाले आयोगलाई उत्तरदायी भई काम गर्न प्रेरित गर्ने भएकाले आयोगले जिम्मेवारीपूर्वक कार्यसम्पादन गरि निजामती सेवालाई सक्षम बनाउँनेछ।

प्रदेश लोक सेवा आयोगका सबल र निर्बल पक्षहरू

नयाँ पदाधिकारी, स्थानीयतहमा आवश्यक विज्ञको अभाव, कार्यसम्पादन अनुभवको कमी, कार्यविधि र स्तरीय कार्यप्रणालीको कमी, दक्ष कर्मचारीको कमी, आवश्यक कानून, विनियमावली र निर्देशिकाको कमी, प्रशासनिक पूर्वाधारको अभाव, लोक सेवा आयोग तथा प्रदेश लोक सेवा आयोगहरूबीच सहयोग आदानप्रदान गर्ने संयन्त्र र विधिको अभाव, प्रदेश लोक सेवा आयोगका दुर्बल पक्षहरू हुन् भने प्रदेश सरकारको निशर्त सहयोग गर्ने प्रतिबद्धता, आवश्यक कानून, विनियमावली बनाउन प्रदेश सरकारको अग्रसरता, आवश्यक बजेट विनियोजन गर्न सहमति तथा लोक सेवा आयोगसँग विज्ञताको सेवा पाउन सकिने अवसर प्रदेश लोक सेवा आयोगका सबल पक्षहरू हुन्।

आयोगका लागि जोखीम

सरकार, राजनीतक दलका नेताकार्यकर्ता तथा राजनीतिक पहुँचभएका व्यक्तिहरूकालागि करारमा आफन्त राख्न वा भनसुन गरेर आफना नातेदार, राजनीतिक कार्यकर्ता तथा हितैषीलाई सरकारी सेवामा स्थायी भर्ना गर्न प्रदेश लोक सेवा आयोगलाई बाधक देख्ने गरेको पाइन्छ। आयोगको सबैभन्दा ठुलो जोखीम यही नै हो। साथै, आस्थाका आधारमा पदाधिकारी नियुक्त गर्ने र सरकारले तिनलाई यो गर यो नगर भनेर दिने दवाव समेत आयोगकोलागि जोखीम मानिन्छ। आयोगका परीक्षाहरूमा विश्वसनियता कम भई पर्याप्त मात्रामा उम्मेदवारहरूको सहभागिता हुन सकेन भने त्यो सबैभन्दा डरलाग्दो जोखीम हो।

प्रदेश लोक सेवा आयोगलाई सक्षम बनाउन गर्नुपर्ने व्यवस्थाहरू

- प्रदेश लोक सेवा आयोगको कामकारवाही गर्न संघीय संसदले बनाएका आधार र मापदण्ड राखी प्रदेश लोक सेवा ऐन तर्जुमा गर्नुपर्दछ।
- प्रदेश लोक सेवा आयोगलाई निष्पक्ष, स्वतन्त्र र तटस्थ बनाउनको लागि प्रदेश लोक सेवा आयोगका अध्यक्ष र सदस्य नियुक्ति प्रदेश मुख्यमन्त्रीको अध्यक्षतामा प्रदेशसभाका अध्यक्ष र विपक्षी दलको नेता सदस्य रहेको सिफरिस समितिले सिफारिस गरेका व्यक्तिलाई प्रदेश प्रमुखबाट नियुक्ति दिने व्यवस्था गर्नुपर्दछ। आयोगका अध्यक्ष र सदस्यलाई सरकारको लहडमा नभई कुनै आरोप प्रदेशसभाको दुईतिहाई बहुमतले पारित भएमा मात्र पदमुक्त हुने व्यवस्था गर्नुपर्दछ। यस व्यवस्थाले आयोगले निडर र निष्पक्ष भई काम गर्न सक्छ र मेरिटतन्त्रको कार्यान्वयन मर्मअनुरूप हुन जान्छ।
- प्रदेश लोक सेवाले काम गर्नु पूर्व प्रदेश निजामती सेवा ऐन निर्माण गर्नुपर्दछ। सो ऐनमा प्रदेश र स्थानीयतहमा रहने सेवा समूह तथा प्रदेश सरकार र स्थानीयतह सरकारमा काम गर्ने निजामती कर्मचारीले पेन्सन पाउने व्यवस्था स्पष्ट खुलाई ऐन बनाउने र ऐनमा प्रदेश र स्थानीयतह सरकारबाट निवृत्तिभरण पाउने पदमा आयोगको परामर्श विना स्थायी नियुक्ति गरिनेछैन् भन्ने व्यवस्था राख्नुपर्दछ। प्रदेश र स्थानीयतह निजामती सेवा ऐनमा प्रदेश लोक सेवा आयोगले सिफारिस गरेको व्यक्तिलाई अनिवार्यरूपमा नियुक्ति दिने व्यवस्था गर्नुपर्दछ। यसव्यवस्थाले प्रदेश र स्थानीयतहको निजामती सेवालाई व्यवस्थित बनाउनुका साथै सरकारलाई जथाभावी कर्मचारी भर्ना गर्न कर्मचारीलाई सजायँ गर्न पनि निषेध गर्नेछ र निजामती सेवा सशक्त बन्नेछ।
- संविधानमा स्थानीय सरकारी सेवा रहने भनिए पनि प्रदेश निजामती सेवा ऐनले वा प्रदेश लोक सेवा ऐनले स्थानीय सरकारी सेवाका परीक्षाहरू प्रदेश लोक सेवा आयोगले लिनेछ भन्ने स्पष्टता गर्नुपर्दछ।
- आयोगलाई प्रभावकारी बनाउन आयोगको गठन, पद रिक्त हुने व्यवस्था, आयोगको संगठन संरचना निर्माण, बजेट व्यवस्था र खर्च गर्ने अधिकार आयोगलाई दिने गरी प्रदेश लोक सेवा आयोग ऐन बनाउनुपर्दछ।
- क्षमता विकास र अनुभव साटासाट गर्नको लागि पदाधिकारीकालागि कन्सल्टेटिभ ओरियन्टेटेशन र कर्मचारीकालागि अप्रेन्टिसिभ तालिम प्रदान गर्नुपर्दछ।
- लोक सेवा आयोग र प्रदेश लोक सेवा आयोगबीच अनुभव, ज्ञान र विधि शेयर गर्ने संयन्त्र र प्रक्रियाको निर्माण गर्नुपर्दछ।
- विद्यालय तथा प्रदेश वा स्थानीयतह अन्तरगत रहने विश्वविद्यालयका शिक्षक तथा कर्मचारी भर्नागर्दा लिखित परीक्षा प्रदेश लोक सेवा आयोगले लिने व्यवस्था गर्न आवश्यक देखिन्छ।
- एक प्रदेशबाट अर्को प्रदेशमा वा एक स्थानीयतहबाट अर्को स्थानीयतहमा कर्मचारीको सरूवा गर्ने संयन्त्र र विधिको व्यवस्था हुनुपर्दछ।
- एक प्रदेशको विज्ञापन अर्को प्रदेशमा गर्ने र सो विज्ञापनकालागि सोही प्रदेशमा परीक्षा सञ्चालन गर्ने प्रक्रियाको निर्धारण पनि कानूनमा रहनुपर्दछ।
- प्रदेश र स्थानीय सरकार तथा प्रदेश लोक सेवा आयोगबीच कर्मचारी आपूर्ति (रिक्त पदको विवरण पठाउने) गर्ने तथा निजामती सेवामा सुधार गर्ने विषयमा निरन्तर संवाद र सहयोग आदानप्रदान हुने वातावरण बनाउनुपर्दछ।
- सरकारले आयोगमाथि राजनीतिक दवाव, प्रभाव र आग्रह पूर्वाग्रह शुन्यको वातावरण बनाउनुपर्दछ।

उपसंहार

लोक सेवा आयोगले बनाई सार्वजनिक गरेको सिद्धान्त र मापदण्ड प्रदेश निजामती सेवा, प्रदेश प्रहरी सेवा, प्रदेश अन्य सरकारी सेवा, प्रदेश सङ्गठित संस्थाको सेवा, स्थानीय सरकारी सेवा र स्थानीयतहको सङ्गठित संस्थाको सेवाको पदको पदपूर्तिकोलागि उम्मेदवारको छनौटलाई स्वच्छ, निष्पक्ष र विश्वसनीय बनाउन प्रदेश लोक सेवा आयोगले अवलम्बन गर्नुपर्नेछ। सिद्धान्त र मापदण्ड बमोजिम काम कारवाही गर्नकोलागि लोक सेवा आयोगले प्रदेश आयोगसँग आवश्यक समन्वय र सहकार्य गर्नसक्नेछ। सिद्धान्त, आधार र मापदण्ड विपरीत हुने गरी भएको कार्य प्रदेश लोक सेवा आयोग (आधार र मापदण्ड निर्धारण) ऐन, २०७५ मा स्वतः बदर हुने व्यवस्था रहेकोछ। तर, सैद्धान्तिक पक्षको सावधानिले मात्र प्रदेश लोक सेवा आयोगलाई सक्षम, निष्पक्ष र तटस्थ बनाउन सकिदैन्। आयोगलाई सक्षम, निष्पक्ष र तटस्थ बनाउन प्रदेश सरकार, राजनीतिक दल, नियुक्त पदाधिकारीको संस्कार र व्यवहारले महत्वपूर्ण भमिका खेल्दछ। प्रदेश र स्थानीयतहको सरकारी सेवाको लागि निष्पक्षरूपमा आयोगले कर्मचारी छनौट गर्ने वातावरण बनाउने जिम्मेवारी प्रदेश र स्थानीय सरकारको हो। यसकारण प्रदेश र स्थानीयतहको निजामती सेवाको विकास र व्यवस्थापनकालागि प्रदेश र स्थानीय सरकार जिम्मेवार र उत्तरदायी बन्नुपर्दछ।

(मधेश दर्पण फिचर सेवा)

रामेछाप डायरी

अब खाना ग्यास सिलिण्डरबाट होइन, विद्युतबाटै पाक्छः कुलमान घिसिङ

नेपाल विद्युत प्राधिकरणका कार्यकारी निर्देशक कुलमान घिसिङले फेरि नयाँ काम गरेर जनताको मन जित्न सफल भएका छन्। घिसिङले अब ग्यास सिलिण्डरको सट्टा बिजुलीबाट खाना पकाउने अभियानको सुरु गरेका छन्। काभ्रेको तेमाल गाउँपालिकामा समुदायकै पहलमा विद्युतीय चुल्हो प्रयोगको अभियान सुरु गरिएको छ।

तेमाल सामुदायिक विद्युत सहकारी संस्थाले चलाएको यो अभियानमा नेपाल विद्युत प्राधिकरणले साथ दिएको छ। चुल्हो वितरण कार्यक्रममा आफैं पुगेर घिसिङले चुल्होको प्रयोगका कारण वितरण प्रणालीमा प्राविधिक समस्या आउन नदिने घोषणा गरे।

सहकारीले पहिलो चरणमा आफ्ना ग्राहक रहेका ५ सयभन्दा बढी परिवार ६७ सय रुपैयाँमा इन्डक्सन चुल्होसहित त्यसमा प्रयोग हुने कुकर, कराई, पानी तताउने ताप्के दिएको छ। तेमाल सामुदायिक विद्युत सहकारीले आफ्ना ५५ सय परिवार विद्युतका ग्राहकलाई एलपी ग्यासको सट्टा इन्डक्सन चुल्हो प्रयोग गर्न प्रोत्साहित गर्ने बताएको छ।

कार्यक्रममा घिसिङले तीन वर्षअघि लोडसेडिङ रहेको भएपनि अहिले विद्युतीय चुल्होको प्रयोग बढोस् भन्ने अवस्थामा प्राधिकरण आइपुगेको बताए। हिजोको जस्तो अवस्था नरहेको बताउदै उनले भने,'अब गाडी पनि विद्युतबाटै चल्छ, खाना पनि विद्युतबाटै पाक्छ, पानी पनि विद्युतीय चुल्होमै तात्छ,यो भनेको हामी आत्मनिर्भरता हुने संकेत हो।'

यसका लागि नियमित विद्युत आपूर्ति गराउन प्राधिकरणले उत्पादन बढाउने, आपूर्ति सहज गर्ने, सबस्टेन र ट्रान्सफर्मरको क्षमता बढाउने, प्रशारण तथा वितरण लाइनलाई सुधार गर्ने काम द्रुत गतिमा अघि बढाएको घिसिङले बताए। कार्यक्रममा विद्युत प्राधिकरणका कार्यकारी निर्देशक घिसिङलाई स्थानीयले भव्य रुपमा सम्मान समेत गरेका थिए।

ल्याङ्गल्याङ्गका स्थानीय दंग

रामेछाप जिल्लामै पहिलो पटक रामेछाप नगरपालिकाले सुरु गरेको नियमित निशुल्क घुम्ती स्वास्थ्य शिविर रामेछाप नगरपालिका- ९ ल्याङ्गल्याङ्गमा

सम्पन्न भएको छ। रामेछाप नगरपालिकाको आयोजनामा सञ्चालन भइरहेको घुम्ती शिविरमा वडा नम्बर ९ ल्याङ्गल्याङ्गका ६० जनाले सेवा लिएका छन।

शिविरमा भिडियो एक्सरे, ल्याब,जनरल उपचार सेवा,सुरक्षित मातृत्व सेवा लगायत विभिन्न सेवाहरु प्रदान गरिएको रामेछाप नगरपालिकाका स्वास्थ्य संयोजक रामशरण पौडेलले बताए। रामेछाप नगरपालिकाले नगरभित्रका सबै वडाका दुर्गम ठाउँमा पुगेर नागरिकहरुलाई स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्दै आएको छ।

गत वर्षदेखि रामेछाप नगरपालिकाले सुरु गरेको नियमित निःशुल्क घुम्ती स्वास्थ्य शिविरलाई यस वर्ष पनि निरन्तरता दिएको हो। विशेषगरी गर्भवती महिला र वृद्धवृद्धालाई लक्षित गरेर स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गरिएको रामेछाप नगरपालिकाका नगर प्रमुख नर बहादर थापा मगरले जानकारी दिए।

१५ बर्षिय युवतीद्धारा आत्महत्याः एक बर्षमा मात्र जिल्लामा ४३ जनाले ज्यान गुमाए

रामेछाप जिल्लाको रामेछाप नगरपालिका-६ होदिलमा एक किशोरीले आत्महत्या गरेकी छिन्। १२ बजेको समयमा १५ वर्षीय अस्मिता विकले आत्महत्या गरेको जिल्ला प्रहरी कार्यालय रामेछापले जानकारी दिएको छ।

आफ्नै सुत्ने कोठामा गाई भैसीलाई बाँध्न प्रयोग गरिने प्लाष्टिकको डोरी प्रयोग गरेर आत्महत्या गरिएको जिल्ला प्रहरी कार्यालय रामेछाप प्रमुख सन्तोष भट्टराईले बताए।

उनका अनुसार मृतकको शव पोष्टमार्टमका लागि जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय रामेछाप ल्याइएको र घटनाको बारेमा अनुसन्धान भइरहेको छ। रामेछाप जिल्लामा मात्र एक बर्षमा ४३ जनाले आत्महत्या गरेका छन्।

सशस्त्र प्रहरीद्धारा रामेछापको मन्थलीमा रक्तदान

रगतको अभाव हुन नदिनको लागि शसस्त्र प्रहरीले रामेछापको सदरमुकाम मन्थलीमा रक्तदान गरेको छ। सशस्त्र प्रहरी महानिरीक्षकसहित दोस्रो रक्तदान कार्यक्रममा २० जनाले रक्तदान गरेका छन। नेपाल रेडक्रस सोसाईटी जिल्ला शाखा रामेछापले आयोजना गरेको रक्तदान कार्यक्रम सशस्त्र प्रहरी, नेपाल प्रहरी र स्थानीयले समेत रक्तदान गरेका हुन।

रगतको अभावमा कसैले पनि मृत्युवरण गर्न नपरोस भन्ने उदेश्यका साथ नेपाल रेडक्रस सोसाईटीले समय समयमा रक्तदान कार्यक्रमको आयोजना गर्ने गरेको नेपाल रेडक्रस सोसाईटी जिल्ला शाखा रामेछापका मन्त्रि जय प्रकाश श्रेष्ठले बताए। सोसाइटइीले रक्तदाताहरुलाई धन्यवाद सहित प्रमाण-पत्र प्रदान गरिएको थियो।

lrlsT;f ;]jf lsg olt w]}dxFuf]<

डा सुवास लोहनी

विसं २०३७ सालमा नेपालका न्युरो सर्जनहरुका पिता मानिने डा दिनेशनाथ गोंगलले नेपालमा पहिलो न्युरो सर्जरी गर्दा न सिटी स्क्यान थियो न एमआरआई नै। उहाँ एक्स-रेको भरमा बिरामीको टाउको खोल्नुहुन्थ्यो।

दोस्रो पुस्ताका नेपालका आधुनिक न्युरो सर्जरीका संस्थापक डा उपेन्द्र देवकोटाले आफ्नो कार्य सुरु गर्दा सिटी स्क्यान आइसकेको थियो। पछि एमआरआई पनि आयो। उहाँ सर्जरी गर्दा माइक्रोस्कोपको पनि प्रयोग गर्नुहुन्थ्यो ।

अब हामी तेस्रो पुस्तामा आइपुग्दा सिटी, एमआरआई र माइक्रोस्कोप त छँदै छ, यसका अलावा हामीलाई जिपिएस प्रविधिको न्युरोन्याभिगेसन पनि चाहिन्छ ।

असीमित छन्, जीवनका आवश्यकताहरु। तपाईंको व्यक्तिगत जीवनका आवश्यकताहरु जति असीमित हुन्छन्, हाम्रो पेसागत आवश्यकता पनि त्यति नै असीमित हुन्छन् ।

माथि भनिएका सिटी, एमआरआई, माइक्रोस्कोप तथा न्युरोन्याभिगेसन आदि प्रविधिहरु आधारभूत आवश्यकता हुन्। प्रविधिको उपलब्धताका आधारमा अघि बढ्ने हो भने ओ आर्मले मेरुदन्डको सर्जरीलाई सरल बनाउँछ। थ्रिटी एमआरआईले एचडी क्वालिटीमा मस्तिष्कको तस्बिर देखाउँछ। अपरेशन कक्षमा जडित एमआरआईको सुविधाले ब्रेन ट्युमरको सर्जरीमा सहयोग पुऱ्याउँछ। यी प्रविधिलाई हाम्रो नियमित आवश्यकताको रुपमा उपभोग गर्दा अस्पतालको सेवा नितान्त महँगो हुन जान्छ।

> हामीलाई एउटा बिरामीको उपचार गर्दा सिटी, एमआरआई, माइक्रोस्कोप, न्युरोन्याभिगेसन आदि सबैको प्रयोग गर्नुपर्छ। ती करोडौंको प्रविधि खरिद गर्ने सक्षमता अस्पतालमा आउने बिरामीहरुबाट लिइने शुल्कबाट नै हो। यो अवस्थामा प्राइभेट अस्पतालले बिरामीसँग लिने महँगो सेवाशुल्क व्यभिचारी व्यापार कसरी भन्ने?

लामो अनुसन्धान पश्चात् बजारमा आएका नयाँ औषधि हुन् वा प्रविधिहरु, पेटेन्ट लको प्रभावले असाध्यै महँगा हुन्छन्। अनि यो वैज्ञानिक युगमा यस्ता नयाँ औषधि र प्रविधि दिनहुँ भित्रिरहेका हुन्छन्। यी नयाँ औषधि र प्रविधिले बिरामीको उपचारमा नयाँ आयाम बोकेर आउँछन्, जसले बिरामी र चिकित्सक दुवैलाई उत्साहित बनाउँछ ।

मेरो अनुभव र दक्षता न्युरो सर्जरीमा भएकाले म यसैको सेराफेरोमा बसेर यस विषयमा छलफल गर्न जाँदैछु ।

एउटा माइक्रोस्कोपको दुई करोड पर्छ। सिटीको तीन करोड। न्युरोन्याभिगेसनको चार करोड, ओ-आर्मको १० करोड। थ्रिटी एमआरआईको बीस करोड। बाध्यता के हो भने यी करोडौंका प्रविधि केही वर्षमा पुराना हुन्छन् र बदल्नुपर्ने आवश्यकता पनि हुन्छ।

हामीलाई एउटा बिरामीको उपचार गर्दा सिटी, एमआरआई, माइक्रोस्कोप, न्युरोन्याभिगेसन आदि सबैको प्रयोग गर्नुपर्छ। ती करोडौंको प्रविधि खरिद गर्ने सक्षमता अस्पतालमा आउने बिरामीहरुबाट लिइने शुल्कबाट नै हो। यो अवस्थामा प्राइभेट अस्पतालले बिरामीसँग लिने महँगो सेवाशुल्क व्यभिचारी व्यापार कसरी भन्ने ?

मैले एम्समा काम गर्दा त्यहाँका बिरामीहरुमा पनि यस्तै अत्याधुनिक प्रविधिको प्रयोग हुन्थ्यो। तर जतिसुकै नयाँ र महँगा प्रविधिको प्रयोग गरे पनि त्यहाँ उपचार हुने बिरामीले भने सुलभ दरमा नै उपचार पाइरहेका हुन्थे । यो यस कारण सम्भव हुन्थ्यो किनकि अस्पतालले ती नयाँ प्रविधि खरिद गर्दा सरकारले अनुदान दिन्थ्यो र त्यो खर्चको लगानी बिरामीबाट उठाउनुपर्ने बाध्यता उनीहरुलाई हुँदैनथ्यो ।

क्यान्सरको उपचारमा प्रयोग हुने गामा नाइफ होस् या साइबर नाइफ। प्रास्टेटको सर्जरी गर्दा प्रयोग हुने डाभिन्सी रोबट नै किन नहोस्। मैले न्युरोसर्जरीको परिवेशमा बताएको यो यथार्थ चिकित्साका सबै विधाहरुमा लागू हुन्छन् ।

व्यक्तिगत जीवनमा पनि तपाईंहरुको धेरै आवश्यकता छन्। टिभी, गेमिङ कन्सोल, वासिङ मेसिन, रेफ्रिजेरेटर, डिस वासर, कार, आइफोन, आइप्याड, आइवाच आदि। यी चाहिने वस्तुहरुमा आवश्यकता र विलासिताको जुन रेखारुंकन छ त्यो रेखांकन हाम्रो पेसागत परिवेशमा पनि कोर्न सकिन्छ ।

आवश्यकता र विलासिताको रेखा नै धमिलिँदै गएको समयमा पेसागत परिवेशमा त झन् बिरामीको स्वास्थ्यको सवाल हुन्छ, त्यसैले उपलब्ध भएजति सबै प्रविधिहरु नितान्त आवश्यक ठहरिन्छन्। तथापि आवश्यक र अतिआवश्यकको एउटा कृत्रिम रेखा कोरेर हामी तिनको उपभोग गरिरहेका हुन्छौं। विलासिताको तोक तिनमा लगाउन अप्ठ्यारो हुन्छ। भुल्न नसक्ने एउटा सत्य के हो भने हामी गरिब देश नेपालको धरातलमा बसेर यी सबै सेवा आदानप्रदान गरिरहेका छौं ।

यो गरिबीमा हामी न आफ्नो सबै व्यक्तिगत आवश्यकता पूरा गर्न सक्छौं न त सबै पेसागत आवश्यकता नै। त्यो कुन्ठाका बाबजुद तपाईं आफ्नो जीवन जिउने प्रयत्न गर्नुहुन्छ, अनि हामी तपाईंको जीवन बचाउने ।

सर्पले डसेका बिरामीहरुको उपचारका लागि एम्बुलेन्स सहितको उपचार केन्द्रबाट सेवा सुरु

नवलपरासी । सर्पले डसेका बिरामीहरुको उपचारका लागि प्रहरी युक्ती तालिम महाविद्याल जगार्हाले उपचार केन्द्र सञ्चालनमा ल्याएको छ । पश्चिम नवलपरासीको सुनवल नगरपालिका जर्गाहास्थित महाविद्यालयले बुधबार बाट एम्बुलेन्स सहितको उपचार केन्द्रबाट सेवा सुरु गरेको हो ।

उपचार केन्द्रको एक भव्य समारोहका विच ५ नं. प्रदेश सरकारका सामाजिक विकास मन्त्री सुर्दशन बराल, जिल्ला समन्वय समितिका अध्यक्ष शिवशंकर राय, सुनवल नगरपालिकाका नगरप्रमुख भिम बहादुर थापासहितको टोलीले उद्घघाटन गरेका थिए ।

सो अवसरमा बोल्दै मन्त्री बरालले नेपाल प्रहरीले समाजमा शान्ति सुरक्षा अमनचयन कायम गर्नुको अलावा जनतासंग प्रत्यक्ष सरोकार राख्ने

अन्य क्षेत्रहरुमा पनि निकट रहि कार्यक्रमहरुमा सहकार्य गरेकोमा प्रशंसा गरेका थिए ।

नागरिकको स्वास्थ्य जटिलतालाई सरकारले प्राथमिकतामा राखेको भएतापनि वनफडानी, मानव वस्ती विकास आदि कारणले गर्दा सर्पदंशका घटनाहरु बढ्दै गएको भन्दै उनले यस केन्द्रको सञ्चालन तथा निरन्तरताको लागि आवश्यक जनशक्ति, बजेट, औषधी उपकरणहरुको व्यवस्थापनका लागि प्रदेश सरकार प्रतिबद्ध रहको विश्वास दिलाए।

यस्तै महाविद्यालयका प्राचार्य प्रहरी बरिष्ठ उपरिक्षक (एसएसपी) नल प्रसाद उपाध्यायले सुनवल नगरपालिकाको आर्थिक सहयोग र यस महाविद्यालयको अथक मिहिनेत, श्रमदान एवं प्रयासले गर्दा यस सर्पदंश केन्द्रको स्थापना गर्न सफल भएको बताए ।

उनले विविध कारणहरुले आवश्यक उपकरणहरु समयमा नै प्राप्ता हुन नसकेकाले संचालन गर्न नसकेको भए तापनि आज उपकरणहरु यस केन्द्रले प्राप्त गरे पश्चात आजको दिनमा सर्पदंश उपचार सेवा शुभारम्भ हुन गएको जसले गर्दा प्रहरी र जनता बिचको सम्बन्ध अझ सुमधुर बनाउनको लागि बल पुग्ने कुरामा विश्रुवस्त रहेको धारणा राखेका थिए ।

प्रहरी र समुदायको साझेदारीमा एम्बुलेन्स सहितको सर्पदंश केन्द्र सञ्चालनमा ल्याइएको हो । जिल्लामा सर्पदंशको छुट्टै उपचार केन्द्र थिएन । परासी जिल्ला अस्पतालमा सर्पदंशको सामान्य उपचार हुँदै आएको थियो । उपकरण र दक्ष चिकित्सक नहुँदा सर्पले डसेका बिरामीहरु पूर्वी नवलपरासीको त्रिवेणीस्थित नेपाली सेनाको ब्यारेकमा सञ्चालन गरिएको सर्पदंश केन्द्र र बुटवल जानुपर्ने बाध्यता थियो ।

पश्चिम नवलपरासी विषालु सर्पको डसाईबाट प्रभावित जिल्ला भएकाले महाविद्यालयका प्राचार्य नलप्रसाद उपाध्यायको पहलमा केन्द्र स्थापना गरिएको हो । केन्द्र स्थापनाका लागि नगरपालिकाले २५ लाख उपलव्ध गराएको छ । कुल ३३ लाख लागतमा निर्माण भएको केन्द्रमा स्थानीय र महाविद्यालयकै प्रहरीको ८ लाख बराबरको जनश्रमदान छ ।

केन्द्रबाट सर्पदंशसँगै स्थानीयको निमित उपचार सेवा पनि सुरु गरिएको महाविद्यालयका प्राचार्य उपाध्यायले जानकारी दिनुभयो ।

एक कार्यक्रमको आयोजना गरी प्रदेश ५ का सामाजिक विकास मन्त्री सुदर्शन बराल र सुनवल नगरपालिकाका नगर प्रमुख भीमबहादुर थापाले संयुक्त रुपमा उपकरण र औषधि उपलव्ध हस्तान्तरण गरेपछि सेवा सुरु गरिएको हो ।

प्रदेश सरकार र नगरपालिकाले कार्डियाक, इसिजी लगायतका ६६ प्रकारका उपकरण र औषधि उपलब्ध गराएका छन् । उपचारका लागि महाविद्यालयकी निरीक्षक डा. सुष्मा केसीसहितको पाँच जना स्वास्थ्य टोली रहेको छ ।

कार्यक्रममा सुनवल न.पा.का नगर उप प्रमुख दधिराम अर्याल, र पश्चिम नवलपरासीका प्रमुख जिल्ला अधिकारी शम्भु प्रसाद मरासिनी, सुनवल नपा वडा नं. ११ का वडाध्यक्ष देवीलाल डुम्रे, ५ नं. प्रदेश स्वास्थ्य निर्देशनालयका निर्देशक डा. विनोद गिरी, एन्फाका उप(महासचिव तथा रामनगर एकेडेमीका अध्यक्ष प्रकाश पंगेनी लगायतले सर्पदंश उपचार सेवालाई प्रथामिकता दिएर काम सुरु गरेकोमा एसएसपी नलप्रसादलाई धन्यवाद दिएका थिए ।

रिचार्जरको एपको नयाँ भर्सन अपडेट रिलिज, अफर भित्र पनि अफरसँगै ग्याजेट्स मेला

मोबाइल एप रिचार्जरले मोबाइल एपको नयाँ भर्सन सार्वजनिक गरेको छ । यसै उपलक्ष्यमा रिचार्जर एप डाउनलोड गरी खाता खोल्नेहरु मध्येबाट एक जनालाई सामसुङको ए ट्वान्टी मोबाइल बितरण गर्ने भएको छ । यही भदौ २५ गते १६:३० बजे रिचार्जरको फेसबुक पेजमा प्रत्यक्ष प्रशारण गरी मोबाइल विजेता घोषणा गर्ने रिचार्जरले जनाएको छ ।

नजिकिँदै गरेको चाड पर्वलाई लक्षित गर्दै रिचार्जरले घरघरमै ग्याजेट्स मेला सञ्चालन गर्ने भएको छ । 'बिजी लाईफ, इजी सोलुसन' भन्ने नाराका साथ सेवा दिइरहेको रिचार्जरले यहि भदौ ११ गतेदेखि २ सातासम्म ग्याजेट्स मेला संचालन गर्न लागेको हो । 'अहिले लिनुहोस्, पछि तिर्नुहोस्' योजना सहित रिचार्जरले मेला सञ्चालन गर्न लागेको हो । विभिन्न बैंक तथा ब्राण्डसँगको सहकार्यमा रिचार्जरले ग्याजेट्स मेला सञ्चालन गर्न लागेको हो ।

डिजिटल सपिङ हबमा आफुलाई अब्बल बनाउँदै गएको रिचार्जरले नेपालमै पहिलो पटक मोटर साइकल, गाडी समेत बुकिङ गरी किस्ताबन्दीमा किन्न सकिने व्यवस्था मिलाएको छ ।

अनलाइन मेलामा सस्तो मुल्यामा मोबाईल तथा ईलेक्ट्रोनिक्स ग्याजेटहरु शुन्य प्रतिशत व्याजदरमा किस्ताबन्दीमा किन्न सकिने रिचार्जरले जनाएको छ । भदौ ११ गतेबाट हुने ग्याजेट मेलामा अफर भित्र अफर अन्तरगत सेवाग्राहीले सरप्राईज गिफ्टह्याम्पर पाउने छन् । अफर भित्र अफर सहित ६० प्रतिशतसम्मको छुटका साथै क्यास प्वाइन्ट रिडीम गरी मेलामा सुलभ मुल्यमा सामान किन्न सकिन्छ ।

मेलामा मोबाइल, ल्यापटप, क्यामेरा, टेलिभिजन, एयर कण्डिसनर, रेफ्रिजिरेटर लगायतका उपकरणहरु शुन्य प्रतिशत व्याजदरमा घरमा बसेर अर्डर गर्न सकिने छ । यसका साथै बुबाको मुख हेर्ने दिनलाई लक्षित गर्दै रिचार्जरले उपहारको सामान संगै केक तथा फुलको गुच्छासहितको गिफ्ट प्याकेज उपत्यका भित्र १ घण्टामा घरमै डेलिभरी दिने व्यवस्था मिलाएको छ ।

गुगल प्ले तथा एप्पलको एप स्टोरबाट रिचार्जर डाउनलोड गरी एकाउण्ट खोले पछि प्रयोगकर्ताले तत्काल १०० क्यास प्वाइन्ट पाउने छन् । रिचार्जरबाट जतिको मोबाइल रिचार्ज गर्यो, त्यति नै त्यति नै क्यास प्वाइन्ट पाइन्छ । विभिन्न किसिमका सेवाहरुको बिल भुक्तान गर्द पनि २० प्रतिशतसम्मको क्यास प्वाइन्ट पाइन्छ । यसरी प्राप्त हुने क्यास प्वाइन्टलाई रिचार्जर बाट सामान खरिद गर्दा रिडीम गरी प्रयोग गर्न सकिन्छ । केही समय पछि यस्तो क्यास प्वाइन्टबाट मात्र पनि सामान खरिद गर्न सकिने व्यवस्था मिलाउन लागिएको ग्लोबल की टेक्नोलोजीका अध्यक्ष अलाइभ ग्लाइडरले बताए ।

रिचार्जर एपबाट सामान खरिद, मोबाइल रिचार्ज, सिनेमा, बस र हवाई टिकट खरिद गर्दा दर्जन बढी बैंकको इ बैंकिंगका साथै विभिन्न पेमेण्ट गेटवे र मास्टर तथा भिसा डेविट र क्रेडिट कार्डबाट पैसा तिर्न सकिन्छ । नयाँ पुस्ताको जीबन शैली सरल बनाउने लक्ष्यको साथ सेवा तथा सपिंगको नयाँ गन्तब्यको रुपमा रिचार्जरले सेवा बिस्तार गर्दै गईरहेको छ ।

नेपालमा चलन चल्तीमा रहेका १ हजार बढी ब्राण्डसंग सहकार्य गर्दै आएको रिचार्जरले अन्य अनलाइन सपिङको तुलनामा सुपथ मूल्यमा वस्तु तथा सेवा उपलब्ध गराउँदै आएको छ ।

श्रीमती बलात्कार गरेको आरोपमा प्रहरीको फन्दामा

रामेछाप । वलात्कारमा संलग्न दोषीलाई पक्राउ गरिएको त सुनिएकै हो । तर श्रीमानले श्रीमतलाई बलात्कार गरेको घटना विरलै बाहिर आउने गरेका छन् । दस बर्ष अघि विवाह गरेका रामेछाप एक दम्पतीको बीचमा अनौठो घटना भएको छ । श्रीमतीले आफूलाई श्रीमानले बलात्कार गरेको उजुरी दिएपछि दस बर्षदेखि सँगै बस्दै आएका श्रीमान पक्राउ परेका छन् ।

आफू बिरामी हुँदा श्रीमानले बलात्कार गरेको जाहेरी श्रीमती हरिमाया (नाम परिवर्तन) ले महानगरीय प्रहरी परिसर भक्तपुरमा दिएपछि प्रहरीले श्रीमान् घनश्याम (नाम परिवर्तन)लाई पक्राउ गरेको हो । रामेछाप घर भई हाल चाँगुनारायण नगरपालिका-८ जीतपुर बस्दै आएका ३० वर्षीय श्रीमानले २६ वर्षीया श्रीमतीलाई बलात्कार गरेको जाहेरी आएपछि श्रीमानलाई पक्राउ गरिएको प्रहरी परिसर भक्तपुरका प्रहरी नायब उपरीक्षक रेवतीरमण पोखरेलले बताए ।

प्रहरीको अनुसार १० वर्षअघि विवाह भएको दम्पतीको आठ वर्षको एक छोरा रहेको छ । प्रहरीले थापाथलीस्थित प्रसूतिगृहमा श्रीमतीको स्वास्थ्य परीक्षण गरिएको र श्रीमानको आज स्वास्थ्य परीक्षण गरी अदालत पेश गरिएको छ । पक्राउ परेका श्रीमानलाई लुकी ऐन जबर्जस्ती करणीको महल ३ ९६० मुलुकी अपराध ऐन २०७४ को २१९ कोउपदफा ४ मा ब्यबस्था भय बमोजीम सजाय हुने बताइएको छ ।

मेरा जिन्दगीका अनुभवहरु–१०

उनीहरुका दुईजना छोराछोरी छन् । उनीहरुको नाम प्रणीत अर्याल ८ कक्षामा र छोरी सुहानी अर्याल १ कक्षामा पढ्दै छन् । उनीहरको सन्तोषजनक छ ।

यो बिवाहबारी हुनुमा पुरुषोत्तमका दाई सुदर्शन अर्यालको महत्वपुर्ण योगदान छ जो मस्कोबाट इन्जिनियर पास गरेर आएका थिए । उसनको शर्मिलासँग पहिलादेखि नै राम्रो परिचय थियो । उनी मार्फत शर्मिलाको बिहेवारी नपाएको बेलामा विद्युत विभागमै नोकारी दिएको पनि थिए । उनका दाजु बैकुण्ठ अर्याल प्लानिङ कमिसनमा काम गर्दाखेरि भेटघाट भएका भद्र, भलाद्मी र मिलनसार व्यक्ति हुनुहुथ्यो । उहाँको दाजु वामदेव अर्याल जो अमेरिका एम्वेसिटमा फर्स्ट सेक्रेटरी हुनुहुथ्यो । पछि उही रिजाइन गरेर सेटल गर्नुभयो । उहाँहरुसँग पनि राम्रो उठबस भयो अमेरिका बसाइमा ।

बामदेवजी, पुरुषोत्तमजी, सुदर्शनजीले आ-आफ्नै नातापाताहरु सबैलाई ग्रीनकार्ड दिलाउदै अमेरिकामा सेटल गर्न धेरै सहयोग गर्नु भएको रहेछ । सोहीअनुसार शान्त तिवारी, लोकनाथ तिवारी,चेतनाथ कृष्ण लुइँटेल विष्णुहरुसँग पनि भेटघाट चिनाजाना भयो । उनहीहरुको अमेरिकामा ठुलो जमघट छ र राम्रोसँग उन्नति गरेर बसेका छन् । कान्छो छोरो सुनिल बास्तोलाले काठमाडौँ पढ्यो । इन्डियाबाट बि.ए पास गर्‍यो । पछि गउर अमेरिकामै कम्प्युटर इन्जिनियरिङ पढेर अमेरिकामै कागजात मिलाए, शर्मिला र पुरुषोत्तम अर्यालले जोड गरेर ग्रिनकार्ड दिलाइदिए र उतै काम गरेर बस्न थाल्यो । उसको बिवाह झापा निवासी रमा सुवेदीसँग भयो । उनीले पनि एम. ए पढेर अमेरिकामै काम गरेर बसि रहेकी छिन् । छोरी सुशोभन पनि कक्षा २ मा पढ्छ । राम्रो मेहनत नै गरेर उन्नति गरि रहेको छ । सबै छोराछोरी बाहिर पढ्न गएको बेला सुनिलले घरमा बसेर बावुआमालाई व्यवहारमा राम्रो सहयोग र सहायता पनि गर्‍यो । यसैगरी छोराछोरीहरुले मिहिनेतका साथ आफ्नो उन्नति, प्रगति गरे । बुवाआमालाई पनि सक्दो सहायोग दिए र हाल उनीहरुकहाँ आवत जावत गर्ने, घुमाघाम गर्ने, भेटघाट गरी समय बिताउने हाम्रो परिस्थिति बनेको छ । सेवा निवृत्र भएपछि र घरमा पनि छोराछोरी नहुँदा सुनिल मात्र एक्लै भएको बेलामा केही वर्ष केही रोगहरु ब्लड प्रेसर सुगर, डिप्रेसनले पनि दुःख दियो । डाक्टरको दवाई पानी र योग साधनाहरु गर्दा आफ्नो स्वास्थ्य राम्रो भयो र लेखनमा अनि आध्यात्मिक चिन्तनमा पनि प्रगति भयो ।

राष्ट्र सेवक हुँदा पावरको केन्द्रविन्दुमा बसेको हुनाले धेरै मानिस अघिपछि लाग्ने, सहयोग गर्ने र आफ्नो काम पनि गराउने गर्दा रहेछन् । नोकरीवाट बाहिर भएपछि मानिसले वास्ता नगर्ने, अलिकति एक्लोपन हुने यस्तै किसिमको परिस्थिति आउँदो रहेछ तर सेवा निवृत भएपछि कसरी जीवन यापन गर्ने भन्ने विचार गरि रहेको समयमा त्रिभुवन युनिभर्सिटीले वाटर रिसोर्सेज डेभलपमेन्टमा च्मकभबचअज दियो । त्यसलाई लिएर ुध्बतभच च्मकयगचअभक म्भखभयिऊभलत इा त्जभ :ष्जतथ ऋबबिथबल च्ख्भचकु भन्ने किताब प्रकाशित गरे । त्यतिखेर कन्सल्टेनसीहरु नेपालमा धेरै डेभलप भइसकेको थियो । कन्सल्टेन्सीहरुको काम पनि गरियो । जलस्रोतमा अध्ययन गर्ने, धर्म दर्शन विज्ञानमा अध्ययन गर्ने, किताव लेख्ने बानी गर्दा समय बिताउनलाई धेरै जिन्दगीभर सजिलो भयो । धर्म, दर्शन, विज्ञान अनन्तहीन विषय यसको अन्त नै चाँहि नभेटिने रहेछ । यस्तो प्रगाढ अध्ययन र चिन्तमा लागेपछि समय गएको पनि पत्ता नै पाइदैन ।

पारिवारिक सम्बन्ध

सबै सँगको सम्बन्ध र सहयोगको कुरा गर्दा मैले मेरो श्रीमती शुशीला देवी बास्तोलालाई सम्झनै पर्ने हुन्छ । बिहे गरेको दिनदेखि नै उनीले ममाथि पुर्ण विश्वास र समर्पण गरिन् । मैले गुनासो गर्ने ठाँउ जिन्दगीभरि नै रहेन । सबै कुरामा सहयोग गरिन् । उनको आत्मविश्वास ठुलो थियो । म हतास भएको बेलामा उनले ढाढस दिइन् । किताब लेख्नहरमा पनि उनको घचघचाईको काम गर्‍यो । खाली पढ्ने मात्र होइन लेख्नुपर्छ भन्ने उनको भनाइले नै म लेखन कार्यमा अगाडि सरे । नोकरीको सिलसिलामा राष्ट्रमा जिम्मेवारी बहन गरेर म व्यस्त रहदा, घर छोराछोरीहरु पनि सबै लेखाइ घरव्यवहार सम्हाल्ने सबै उनले जिम्मा लिइन् । त्यसैले छोराछोरीहरु पनि सबै पढेलेखेका उन्नतिशील भए । व्यवहारमा खरो उत्रिए । मलाई पनि सुख सुविधा भयो । मेरो श्रीमती मैले बिहे गर्दा १० क्लास मात्र पढेकी थिइन् । पछि पढ्छु भनेपछि कलेजको पढाइ उनले छोराछोरीहरु सँग क्लास गरेर पढिन् । मैले पनि जहिले पनि सँगसँगै लेगर उनलाई संसार घुमाएर, देखाएर, समाजमा प्रतिष्ठत बनाएर राख्न सफल भए । छोराछोरीहरुले पनि आफै चाहेजस्तै मिहिनेत गरे । उद्यमशील भएर प्रगति गरे । अहिले पनि भनेको बेला जति पनि, जसले पनि सहयोग र सुविधा पुर्‍याएका छन् । त्यसैले तिनीहरुबाट पनि पुर्ण सन्तुष्टि मिलेको छ । सधैं उनीहरुको प्रगति उन्नतिको कामना गर्दछु ।

घरयासी सम्बन्धलाई सम्झँदा

मेरो जेठी दिदी आशालताको नगेन्द्र प्रसाद रिजालसँग बिहे भएको थियो । उनी राजनीतिमा धेरै वर्षदेखि लागि रहेका थिए र पंचायती व्यवस्थामा उनी उद्योग, वाणिज्य मन्त्री र पछि प्रधानमन्त्री पनि भए । उनका छोरा कुलचन्द रिजाल, रामबाबु रिजाल, जनक रिजाल र कान्छ भान्जा विश्वनाथ पनि रामैसँग व्यवहारमा उत्रिएका छन् । नगेन्द्र प्रसाद रिजालकी जेठी छोरीको इन्जिनियर देवी चापागाईसँग बिहे भएको थियो । उनी इन्जिनियर भएको नाताले पनि धेरै राम्रोसँग सम्पर्कमा रहे । उनी आध्यात्मिक चिन्तनमा निकै प्रखर भएकोले मलाई पनि उनले डोर्‍याएर धेरै गुरुहरु कहाँ लगे । भिनाजु रिजालजीका ज्वाई दीपक खरेल गायक पनि हुन् । सिभिल सर्भिसमा उनी राम्रो काम गरेर उन्नति पथमै छन् । अर्को ज्वाई डा. कोइराला पनि अग्र पथमा छन् । मेरो काम गरेर उन्नति पथमै छन् । अर्को ज्वाई डा. कोइराला पनि अग्र पथमा छन् । मेरो बहिनी ज्वाई नारदमुनी शर्माका दाइ हरि शर्मा, क्याप्टेन शर्मा, भाइ डा. पनि राम्रो उन्नति प्रगति गरेर बसेका छन् । नारदमुनी शर्माकी बहिनी पुण्यवती मेरो अभिन्न मित्र डा. टिकाराम शर्मा रिजाल (इ.एन.टि. एक्सापोर्ट) सँग विवाह गरेर उन्नति प्रगति गरेर बसेका छन् । बेलावखतमा उनीहरुको राम्रो गुन लगाएर सधैं सधैं सहयोग गरेर बसेका छन् ।

धरान निवासी आचार्यहरु मेरा ससुराली हुन् । उनीहरु प्रतिष्ठित छन् । राजेन्द्र आचार्य, पशुपति आचार्य, दिनानथ आचार्य, शेखर आचार्य प्रमुख रुपमा सम्पर्कमा आई रहनु हुन्थ्यो । एउटा बहिनी मधु लम्सालसँग बिहे

सूर्यनाथ बास्तोला

भएको थियो । उनीहरु सिलोङतिर नै बसोबास गर्दथे । कान्छी बहिनी यज्ञ प्रसाद बजगाईलाई दिएको थियो । उनीहरु साधारण परिवारवाट उठेर, मिहिनेत गरेर चियाको व्यापार गरेर, पैसा कमाएका व्यक्ति थिए । त्यसैले आमा गंगादेवीले निकै जोड गरेर हाम्रो सय बिगा जति जमिन दिएका थियौ । भूमिसुधार लागू हुँदा ५ भाइको जग्गा संजीवनी व्यवसाय भन्ने कम्पनी बनाएर, उद्योगमा दर्ता गरेर, दवाई, जडिवुटी, चियाखेती आदि काम गर्ने गरी अनुमति लिइएको थियो । नरेन्द्र, गंगानाथ बास्तोला, माइलादाइहरु नोकरी छोडेर यहि काम गर्छु भनेर घर व्यवहार पनि सम्हालेर बसे । यस कम्पनीवाट केही फाइदा भए पनि उनीहरुको एकलौटी प्रयोग गरे । उनीहरुले कम्पनीलाई अगाडि बढाउन सकेनन् । उनीहरुले घर व्यवहार छोराछारीलाई राम्रो शिक्षा दिने बाहेक अरु उन्नति प्रगति गर्न सकेनन् ।

आफ्ना नातागोता र समाजलाई सम्झँदा

यज्ञ प्रसाद बजगाई लाई सधैँ सम्झिरहनुपर्ने परिस्थिति आउँछ । यो संजीवनी व्यवसाय व्यवस्थित रुपमा चलाउने गरी डेढ करोड रुपैयामा यज्ञ बजागाईलाई दिने हामीले निर्णय गर्‍यौँ । एक वर्षभित्र सबे पैसा चुक्ता गरि दिन्छु भनेर ३० लाख रुपैया बैना गरे । करारनामामा कम्पनी उनको नाममा नामसारी गरियो । नामसारी गरेपछि उनले आनाकानी गर्दै, पैसा दिन ढिलोढिलो गदै, कसैलाई आधाजति, कसैलाई चौथाइ, कसैलाई अलिकति दिएर अनेक प्रकारका जालझेल, कागतपत्र, गराएर मुस्किलमा पारि दिए ।

क्रमशः

रामेछापका रामकुमार नेपाली 'नेपाल लोक स्टार'मा चम्किदै

लोक गायन प्रतियोगिता अन्तर्गत जारी ''नेपाल लोक स्टार'को प्रतियोगीतमा रामेछापमा जन्मिएका रामकुमार नेपालीले उत्कृष्ट प्रस्तुती दिएका छन् । शुक्रबारको श्रृखंलामा प्रतिस्पर्धी रामकुमार नेपालीले चारै जना निर्णायकको मन जितेर झन उत्कृष्ट प्रस्तुत दिएका हुन् ।

गोपाल योञ्जनको "तिमी मेरी राधा पियारी' बोलको गीत गाएर नेपालीले निर्णायक जयनन्द लामा, बीबी अनुरागी र रामजी खाँडको मन जितेका छन् । 'गेष्ट जर्जका रुमा आएका विष्णु खत्रीले पनि उनको स्वरको तारिफ गरे । खत्रीले लोक गीतका लागी रामकुमार नेपालीको स्वर उपयुक्त भएको बताउँदा बाँकी तीन जना निर्णायकले उठेर तारिफ गरेका थिए ।

रामेछापका रामकुमार नेपाली नेपाल लोक स्टारमा गोल्डेन स्टार पाएका प्रतिस्पर्धी हुन् । उले अहिलेसम्म हिउँ खोलीको चिसो पानी, नाचिदेउ मैच्याङ्ग सोह्र वर्षे उमेरैमा, आकाशैको कालो बादल लगायत गीत गाएर दर्शक तथा स्रोताको मन जित्दै आएका छन् ।

रामेछाप जिल्लामा जन्मनु भएको रामकुमार नेपालीलाई भोट् गरि जिताउनको लागि तपाईंको आफ्नो मोबाइल को म्यासेज बक्स मा गएर L टाइप गरि १ स्पेस दिएर वहाँ को भोटिङ कोर्ड २३ लेखी ३७००० मा SEND गरि दिनु होला साथै Ime pay को app बाट पनि भोट गर्न सकिने छ ।

कविता/गजल

खेलवाड गरे नेताले

कृष्ण बहादुर बोगटी काका

जनताको स्वास्थसंग खेलवाट गरे
खाध्याननि डुब्लिकेट खान बाध्य पारे
कोपीला लाको छैन टिपेर विक्री गर्ने
पैसा पाए व्यापारीले नी इज्जत विक्री गर्ने ।

पैसाको लागी सबैले इज्जत विक्री गरे
सिधा साधा जनतालाई लुटने काम गरे
पैसाको लागी यहाँ छोराले बुवा आमा मार्ने
समाज सेवा गर्छु भन्ने गरिब देखाई डलर झार्ने ।

नेता मन्त्रि जनताको करले मस्ती गर्ने
दुखी गरिब सिटामोल खान नपाई मर्ने
कम्युनिष्टको सरकार आयो भन्छन नेपालमा हेर
कस्तो खाले कम्युनिष्ट हो भ्रष्ट पोस्ने फेर ।

भ्रष्टाचारी मेडिकल माफीयालाई साथ दिने
कस्तो खाले कम्युनिष्ट हो जनताले जनता नै चिन्ने
स्कुल कलेजको नाप्ने दुबै हातले पैसा सोर्ने
अस्पतालहरु जती लासमा आँखा मार्ने ।

राजनीतिका झोले हरुलाई व्यापार गर्न नदिउ
गरिब देखाई डलरखानेलाई अख्तियार लगाई दिउँ
धेरै छन नेकपाका झोले एनजिओ र आइएनजिओ को मालिक
तिनैहरुको गुण गान गाई बनाई राछन सालीक ।

धुम्बाराही ४ काठमाण्डौ, हाल : चक्रबहिल –१२, ललितपुर

सत्यं शिवम् सुन्दरम्

रामनाघ अधिकारी

काम ,क्रोध , लोभ, घृणा ,ईर्ष्या ,रीस ,राग
जब सम्म साथ हुन्छ शुद्ध हुन्न भाव ।
लालचा र मोह अनि घमण्डको दोष,
स्थिरभइ बसे सम्म हुन्न कुनै होस ।।१।।

अहंकारी प्रवृत्तिमा अड्किएमा हलो ,
जीवन नर्क तुल्य भै हुन्न कुनै भलो ।
राग द्वेष क्लेशमा अल्झिएमा मन ,
यस्ता वृत्ति नहटाए स्वस्थ हुन्न तन ।।२।।

कलुषित सोचले तनाव धेरै बढ्छ ,
तनाव नै रोगको मूल कारण बन्छ ।
अन्तस्करण शुद्ध भए शान्ति मिल्दछ ,
"सत्यं शिवम् सुन्दरम्" शान्तिमा नै हुन्छ ।।३।।

चित्त शुद्ध भयो भने सच्चरित्र बन्छ ,
चरित्रवान व्यक्ति सधैं सम्मानित हुन्छ ।
प्राणी हितको कार्य गर्नु सत्य कर्म हो,
परोपकार गर्न नै महान धर्म हो। ।।४।।

ज्ञानी वन्न गर्नु है सकारात्मक सोच ,
नकारात्मक सोचले लाग्छ सधैं खोट ।
भक्त वन्न ईश्वरको ध्यान गर्नु पर्छ
भगवानको भक्त नै भवसागर तर्छ ।।५।।

गजल

दुर्गा अधिकारी भमरकोटे

फुट्न किन हतारिन्छौ, जुट्न सकेका छैनौ ।
सोझा सिधा देशबासी, लुट्न सकेका छैनौ ।

सात् साल सत्र साल, त्रिसट्ठीको क्रान्ति जस्तै,
राष्ट्र प्रेमी युवालाई, भुट्न सकेका छैनौ ।

बोली तिम्रो सहि छैन, आज बोल्यो भोली खै के,
हित बिपरित बोल्दै, छुट्न सकेका छैनौ ।

देश भित्र मतलव छैन, साँठ गा'ठ बिदेशमा,
मित्र तिम्रो आर्के, भाई कुट्न सकेका छैनौ ।

थोत्रो भोटो चप्पलमा, राजधानी छिरेका,
राष्ट्रको ढुकुटी मासी, धुत्न सकेका छैनौ ।

नेपाल इन्स्योरेन्सले बोनश शेयर जारी गर्दै

काठमाडौं– नेपाल इन्स्योरेन्सले अघिल्लो वर्षको मुनाफाबाट घोषणा गरेको ७ दशमलव पाँच बोनश शेयर जारी गर्ने भएको छ ।

सञ्चालक समितिले प्रस्ताव गरे बमोजिम कम्पनीको आईतबार बसेको ७० औं साधारण सभा हालको चुक्ता पूँजीको ७ दशमलव पाँच बोनश शेयर जारी गर्ने विशेष प्रस्ताव पारित गरेको हो ।

कम्पनीको हालको चुक्ता पूँजी एक अर्ब एक करोड ८१ लाख ३ हजार ८ सय ३२ रुपैयाँ रहेको छ । यस्तै, कम्पनीले चुक्ता पूँजी एक अर्ब ८ करोड ५५ लाख ३६ हजार ६ सय ५२ पुऱ्याउने प्रस्ताव पारित पनि गरेको छ ।

साधारण सभाले निर्जीवन बीमा व्यवसाय गर्ने उपयुक्त कम्पनीसँग गाभ्ने, गाभिने वा प्राप्ती गर्ने सम्बन्धी विषयमा निर्णय गर्ने सम्पूर्ण अधिकार सञ्चालक समितिलाई प्रदान गरेको छ

जन आकाश
Jana Aakash National Weekly राष्ट्रिय साप्ताहिक
www.janaakash.com.np
का.जि.प्र.का.द.नं. ३५२/०६४-०६५ गो.हु.का. द.नं. १२/०७५/०७६

पुराना र ...

काम भनेको नर्सिङ्ग क्षेत्रमा सम्बन्धित कामलाई प्राथमिकतामा राखेर काम गर्छु त्यो मिडिया मार्फत म कुनै पार्टी प्रति आस्था राख्ने भएपनि पेशागत र संस्थागतमा मैले नर्सिङ्ग क्षेत्रमा के गर्न सक्छु वर्तमानमा रहेका समस्यालाई समाधान गर्ने बाटो खोजेर भविष्यमा समेत एउटा गति दिने योजना बनाई काम गर्न लाग्ने मेरो योजना छ ।

० अन्त्यमा के भन्नुहुन्छ ?

नेपाल नर्सिङ्ग परिषद्मा आबद्ध सबै नर्सिङ्ग प्रतिनिधिहरुलाई नेपाल नर्सिङ्ग परिषद्लाई सवल र सक्षम ढंगबाट चलाउन मैले बोर्ड सदस्यमा उम्मेदवारी दिएको हुँ । सबैले सहयोग गर्नु हुन्छ भन्ने विश्वास छ र सहयोग गर्न आग्रह गर्दछु । साथै विगतमा स्थापना कालदेखि हालसम्म नर्सिङ्ग परिषद्लाई यहाँसम्म ल्याइपुऱ्याउनु हुने अग्रज नेतृत्वदायी भूमिका खेल्नु हुने सबैलाई धन्यवाद व्यक्त गर्दछु । साथसाथै जन आकाश मिडिया टिमलाई मेरो भनाई सार्वजनिक गर्न सहयोग गर्नुभएकोमा आभार व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

निजामति ...

१) संघीय निजामती सेवा ऐन, प्रदेश निजामती सेवा ऐन र स्थानीय सेवा ऐनमा विद्यमान मौजुदा ट्रेड युनियन अधिकारहरु साविक निजामती सेवा ऐन बमोजिम सुनिश्चित गरी ट्रेड यूनियनहरुको सुझाव समेतलाई समावेश गरी कर्मचारी मैत्री ऐन तत्काल जारी गराउने पहल गर्ने ।

२) संसदको राज्य व्यवस्था तथा सुशासन समितिमा छलफलमा रहेको संघीय निजामती सेवा ऐन माथि माननीय सदस्यहरुबाट अभिव्यक्त विचार प्रति संगठनको गम्भीर ध्यानाकर्षण भएको छ साथै ट्रेड यूनियन अधिकार, बहालवाला र सेवानिवृत्त कर्मचारीहरुका सेवा सुविधा कटौती सम्बन्धमा दिईएका अभिव्यक्तिहरुप्रति संगठन गम्भिर असहमती राख्दछ साथै आगामी दिनहरुमा जिम्मेवार अभिव्यक्ति दिन सम्बन्धित पक्षसँग आग्रह गर्दछ ।

३) समायोजन भई प्रदेश र स्थानीय तहमा गएका कर्मचारीहरुलाई हाजिर नगराई फिर्ता पठाईएको प्रति संगठनको ध्यार्नाकषण भएको छ । फिर्ता पठाइएका कर्मचारीहरुलाई सम्बन्धित कार्यालयमानै हाजिर गराउन व्यवस्था गर्न र सो व्यवस्था नहुन्जेल त्यस्ता कर्मचारीलाई जिम्मेवारी सहित कामकाजमा खटाउने व्यस्था गर्न सरकारसँग जोडदार माग गर्ने ।

४) स्वास्थ्य सेवाका कर्मचारीहरुको समायोजन पदस्थापनको प्रकृयामा देखिएका समस्याहरु वार्ता, सम्वादको माध्यमवाट तत्काल समाधान गर्न, हाल स्थगन गरिएको समायोजन प्रकृया सुचारु गर्न र गुनासो सम्बोधनका लागी निवेदन दिएका स्वास्थ्य सेवाका कर्मचारीहरुको समायोजनको नयाँ सूची तत्काल सार्वजनिक गरी समायोजन र पदस्थापन गर्न ध्यानाकर्षण गराउने ।

५) संगठनका आन्तरिक जिवनलाई क्रियाशिल वनाउन हाल स्थगित गरिएका केन्द्रीय परिषद, राष्ट्रसेवक सहकारीका भेलाहरु, केन्द्रीय महिला भेला र प्रदेश स्तरका भेलाहरु खुला गरि कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिने ।

६) यस संगठनका पुर्व अध्यक्ष स्व. मुरारी भट्टराईको नाममा मुरारी स्मृति प्रतिष्ठान निर्माणको लागि आवश्यक कार्य गर्न वरिष्ठ उपाध्यक्ष लेखनाथ कोईरालाको संयोजकत्वमा उपाध्यक्ष भुवन राई, निर्वतमान उपाध्यक्ष जीवन काफ्ले र केन्द्रीय सदस्य काशीराज पराजुली र सावित्रा न्यौपाने कट्टेल सदस्य रहेको ५ सदस्यीय कार्यदल गठन गर्ने ।

७. सेवाप्रति उत्तरदायी बन्दै जनताको सेवाप्रवाहलाई उच्च प्राथमिकतामा राखी कार्यक्षेत्रमा खटिन र सदाचारको व्यवहार गर्न, भ्रष्टाचारजन्य कार्यलाई निरुत्साहित पार्ने काममा लाग्न सवै संगठकलाई आह्वान गर्ने ।

८. समायोजन ऐन, २०७५ बमोजिम शैक्षिक योग्यता र सेवा अवधि ५ वर्ष पुरा गरी प्रदेश र स्थानीय तहमा तह वृद्धि भई समायोजन भएका कर्मचारीहरुले साविकको श्रेणीमा खाईपाई आएको ग्रेड रकम हालको तहको दरमा मिलान गरी उपलव्ध गराउन सरकार सँग जोडदार माग गर्ने ।

९. सर्वोच्च अदालतको फैसला बमोजिम २०५७ सालदेखि प्राविधिक वा सो सरहका कर्मचारीहरुले खाई पाई आएको प्राविधिक ग्रेड २ (दुई) हालको दरमा उपलब्ध गराउन माग गर्ने ।

१०. तिनै तहमा कार्यरत कर्मचारीहरुलाई श्रेणीगत वा तहगत एकै प्रणालीमा व्यवस्थापन हुने गरी ऐन निर्माण गर्न सरकारको ध्यानाकर्षण गराउने ।

११. बढ्दो जनसंख्या, शहरीकरण, वसाई सराई, भौगोलिक विविधता, नागरिक अपेक्षा एवं अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्ड अनुरुप संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको दरवन्दी पुनरावलोकन गर्न सरकारसँग जोडदार माग गर्ने ।

१२. सरकारद्वारा अगाडी बढाईएको Visit Nepal 20–20 लाई सफल बनाउन संगठनको तर्फबाट पूर्ण प्रतिवद्धता व्यक्त गर्ने । आन्तरिक पर्यटनलाई प्रवर्द्धन गर्न आर्थिक सुविधा सहित कम्तीमा १५ दिनको आन्तरिक पर्यटन काज सहित १ महिनाको तलव सुविधा राष्ट्रसेवक कर्मचारीलाई उपलब्ध गराउन तीनै तहका सरकारसँग जोडदार माग गर्ने ।

१३. २०७६ असार २६ र २७ गतेको अविरल वर्षाको कारण हुन गएको वाढी पहिरोवाट पिडित परिवारका लागी संगठन केन्द्रीय कार्य समितिको तर्फवाट प्रधानमन्त्री दैवी प्रकोप उद्धार कोषमा जम्मा हुने गरि नेपाल सरकारलाई नगद रु २,०००००।- प्रदान गर्ने । उक्त प्रकोपमापरि ज्यान गुमाएका नागरिकहरुप्रति भावपुर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्ने र घाईतेको सिघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दै पिडित परिवारका लागी उचित राहतको व्यवस्था गर्न नेपाल सरकारलाई अनुरोध गर्ने ।

१४. सरकारी कार्यालयहरुमा क्षतिपूर्ति सहितको नागरिक सेवा प्रवाह लागु गर्न सरकारसँग जोडदार माग गर्ने ।

१५. सम्पूर्ण कार्यालयहरुमा कार्य सम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन भत्ता प्रणालीलाई लागु गर्न सरकारसँग जोडदार माग गर्ने ।

१६. आगामी भाद्र २८ गते हुने नेपाल नर्सिंग परिषद्को निर्वाचनमा प्रगतिशील पक्षका उम्मेद्वारहरु श्री तुलसा अधिकारी, डा.तारा साह र श्री कृष्ण कुमारी सुवेदीलाई विजयी बनाउन संगठनको तर्फबाट पहल गर्ने ।

१७. नेपाल निजामती कर्मचारी संगठन जिल्ला कार्य समिति, अर्घाखाँचीद्वारा सन्धिखर्क नगरपालिका वडा नं. ६ नरपानीमा करिव १ करोड ५० लाखको लागतमा निर्माणाधीन शहीद मनोज, झपेन्द्र, सुरेन्द्र स्मृती पार्क निर्माणको लागि केन्द्रीय कार्य समितिको तर्फवाट रु.१,२५,०००।- सहयोग प्रदान गर्ने ।

१८. कर्मचारीहरुलाई आवश्यक पर्ने न्यूनतम क्यालोरी तोकी वहालवाला र सेवानिवृत्त राष्ट्रसेवक कर्मचारी परिवारका लागि **"निजामती कर्मचारी रासन कार्ड"** को व्यवस्था गर्न सरकारसँग आग्रह गर्ने ।

१९. औषधी उपचार खर्च सुविधामा सुधार गर्दै परिवारको परिभाषाभित्र पर्ने सदस्यलाई उक्त सुविधा प्रदान गरी स्वास्थ्य तथा औषधी उपचार बीमाको समेत व्यवस्था गर्न जोडदार माग गर्ने ।

२०. निजामती अस्पतालबाट प्रदान हुँदै आएका सेवालाई कर्मचारीमैत्री बनाई सबै प्रदेश स्तरमा विस्तार गर्न र हाल प्राप्त सेवा सुविधालाई सरल र सहज वनाउन सम्बन्धित पक्षलाई आग्रह गर्ने ।

२१. जोखिमयुक्त काममा कार्यरत कर्मचारी (विषादी, प्रयोगशाला, पोखरी, पशु उपचार, सर्वे, स्वास्थ्य उपचार, निर्माण कार्य, सवारी चालक, वनरक्षक जस्ता आदि) र फिल्डमा कार्यरत रही सेवा प्रदान गर्ने कर्मचारीलाई जोखिम तथा फिल्ड भत्ताको व्यवस्था गर्न जोडदार माग गर्ने ।

२२. सरकारी निकायहरुको O&M, Staff Meeting, Senior Management Team, Research and Change Team, Quality Circle जस्ता संयन्त्रहरुमा आधिकारिक ट्रेड यूनियनको प्रतिनिधित्व अनिवार्य गराउन सरकारसँग जोडदार माग गर्ने ।

२३. लामो समय देखि करार, ज्यालादारी र अस्थायी रुपमा कार्यरत कर्मचारीको सामाजिक सुरक्षाका लागि न्यायिक व्यवस्थापन गरी योगदानमा आधारित उपदान, र स्वास्थ्य वीमा व्यवस्थित गर्न सरकारसँग आग्रह गर्ने ।

२४. योग्यता पूगेका श्रेणी विहीन कर्मचारीहरुलाई एक तह बढुवाको सुविधा प्रदान गर्न माग गर्ने ।

२५. राष्ट्रसेवकहरुको लगानीमा सञ्चालन हुने "राष्ट्रसेवक हाईड्रो" को डि.पि.आर. तयार गरी तत्काल निर्माण कार्य शुरु गर्नको लागि सरकारसँग जोडदार माग गर्ने ।

२६. संगठन एकीकरण गर्दा संगठनको क्रियाशीलता, सदस्य संख्या, आधिकारिक ट्रेड यूनियनको मत परिणाम, राष्ट्रसेवक सहकारी संस्था सञ्चालन, चल अचल सम्पति लगायतको विषय समेतलाई मध्यनजर गरी संगठन एकिकरण प्रकृयामा जाने ।

२७. श्रेणी बिहिन पदमा कार्यरत नेपाल इञ्जिनियरिङ सेवा अन्तर्गत हलुका सवारी चालक र हेभी चालकलाई सेवा अवधि २० वर्ष पूरा गरेको, कार्य सम्पादन मूल्याँकनमा तोकिए बमोजिम ९५ प्रतिशत अंक प्राप्त गरेकालाई नेपाल इञ्जिनियरिङ सेवा, मेकानिकल इञ्जिनियरिङ समूह, जनरल मेकानिकल इञ्जिनियरिङ उपसमूहको राजपत्र अनंकित द्वितिय श्रेणीमा साविकको कामकाज गर्ने गरी बढुवा गर्न सरकारसँग माग गर्ने ।

२८. १८० दिनभन्दा बढी सञ्चित हुने घर विदाको रकम प्रत्येक वैशाख महिनाभित्र भुक्तानी दिने व्यवस्था गर्न सरकारसँग माग गर्ने ।

२९. सेवाग्राहीहरुले प्रयोग गर्ने फाराम, निवेदनहरु सरकारी पक्षबाट निःशुल्क रुपमा उपलब्ध गराई सेवाग्राही सहायता कक्ष (Help desk) बाट भर्ने व्यवस्थाका लागि सम्वन्धित पक्षको ध्यानाकर्षण गराउने ।

आज नेशनल प्याब्सन काठमाडौंको 'लोक नृत्य प्रतियोगिता'

काठमाडौं । निजी विद्यालयहरुको छाता संगठन निजी तथा आवासीय विद्यालय एसोसिएसन नेपाल (नेशनल प्याब्सन) काठमाडौंको आयोजनामा आजबाट कमलादीस्थित नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठानमा अन्तरविद्यालय लोकनृत्य प्रतियोगिताको आयोजना गर्दैछ ।

नेशनल प्याब्सन काठमाडौंले हरेक बर्ष तिजको अवसर पारेर गर्दै आएको प्रतियोगितालाई यस बर्ष पनि निरन्तरता दिन लागेको हो । प्रतियोगिताको तयारी बारे अस्ति संवाद चौतारीमा पत्रकार सम्मलेनको आयोजना गरि जानकारी गराएको थियो ।

आयोजकले दिएको जानकारी अनुसार प्रतियोगितामा कुल ७५ टिमको सहभागिता रहने छ । बिहान ८ बजेदेखि बेलुका ६ बजेसम्म चल्ने प्रतियोगिका विजेताहरु प्रथम , द्धितीय र तृतीयलाई क्रमश नगद १५ हजार , १० हजार ५ हजार सहित ट्रफी र प्रमाणपत्रद्धारा पुरस्कृत गरिने छ भने बाँकी टप १० टिमलाइ नै ट्रफी र प्रमाणपत्र प्रदान गरिने छ ।

सामान्य प्रशासन मन्त्री लालवावु पण्डितको प्रमुख आतिथ्यता सम्पन्न हुने उक्त कार्यक्रममा सहभागी टिमले नेपाली मौलिक कला , संस्कृति र परम्परा झल्कने खालका मौलिक लोकनृत्यलाई कम्तीमा ८ र बढिमा २४ जनाको समुहमा प्रस्तुत गर्न सकिने आयोजकले जनाएको छ ।

विद्यार्थीहरुलाई आफ्नो मौलिक भाषा, संस्कृति, र परम्पराप्रति जागरुक बनाउँदै मौलिक संस्कृतिको सम्बर्द्धन र प्रवर्द्धनमा सहयोग पुऱ्याउने उदेश्यले कार्यक्रमको आयोजना गरिएको नेशनल प्याब्सन काठमाडौंका संचार विभाग प्रमुख तथा लोक नृत्य प्रतियोगिताका कार्यक्रम संयोजक गेन्द्र लामाले जानकारी दिएका छन् ।

मेगा बैंक र साना तथा मझौला व्यवसायी महासंघबीच सम्झौता

काठमाडौं । मेगा बैंक नेपाल लिमिटेड र साना तथा मझौला व्यवसायी महासंघबीच साना मझौला व्यवसायको प्रबर्धनका लागि सम्झौता भएको छ ।

मेगा बैंक नेपाल लिमिटेडकी प्रमुख कार्यकारी अधिकृत अनुपमा खुन्जेली र साना तथा मझौला व्यवसायी महासंघका अध्यक्ष बाबुकाजी महर्जनबीच सम्झौता पत्रमा हस्ताक्षर भएको हो । यो सम्झौताबाट महासंघमा आबद्ध १२ हजार भन्दा बढी साना तथा मझौला व्यावसायी लाभान्वित हुने बताइएको छ । खासगरी न्यून आए भएका तथा विपन्न समुदायका व्यक्तिहरुलाई यो सम्झौताले लक्ष गरेको छ ।

सम्झौता अनुसार, व्यवसायीहरुले मेगा बैंकको प्राथमिकताप्राप्त क्षेत्र अन्तर्गतका कर्जा, लघुवित्त कर्जा तथा नेपाल सरकारको सहुलियतपूर्ण कर्जामा प्राथमिकता दिइनेछ । साना तथा मझौला व्यवसाय संचालन गरिरहेका तथा नयाँ व्यवसाय संचालन गर्न चाहने नेपालभरका १८ देखि ६० बर्ष उमेरका व्यवसायीहरु यो सम्झौताबाट लाभान्वित हुने मेगा बैंकको विश्वास छ । यसैगरी, मेगा बैंकका अन्य कर्जा तथा सेवामा पनि साना मझौला व्यवसायीहरुलाई प्राथमिकता दिने सम्झौता पत्रमा उल्लेख छ ।

मुक्तिनाथ विकास बैंकद्वारा सहयोग

काठमाडौं । मुक्तिनाथविकास बैंक लि.ले सस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व कार्यकम अन्तर्गत काठमाडौं महानगरपालिका कमलादी, स्थित कमलादी गणेश विकास तथाजात्रापर्व सहयोग समितिलाई कमलादी गणेश मन्दिर परिसरमासिसि क्यामेरा जडान गर्न आर्थिक सहयोग गरेको छ । उक्त सहयोग रकम मुक्तिनाथ विकास बैंकका बजारीकरण विभागका प्रमुख बसन्त बक्सीले कमलादी गणेश विकास तथा जात्रापर्व सहयोग समितिका संयोजक रविन महर्जनलाई हस्तान्तरण गर्नुभयो ।

मुक्तिनाथ विकास बैंक लि.ले देशैभरी १२० वटा शाखा, २२ वटा ए.टि.एम. र करिब सातलाख ग्राहकहरुलाई विभिन्न किसिमका निक्षेप तथा कर्जा सुविधाहरु, रेमिट्यान्स सेवा, बैंकास्योरेन्स, आस्वा, मोबाइल बैंकिङ्ग सुविधाका साथै देशैभरी भिषा नेटवर्क अन्तर्गत रहेका एटीएमबाट निःशुल्क रकम भिक्न मिल्ने सेवाहरु उपलब्ध गराएको छ । बैंकले क्यान्सर उपचार र दुर्घटना मृत्यु बीमामा आवद्ध गरी जीवन वरदान बचत खाता तथा, आकर्षक सुविधा र व्याजदरमा आवास तथा सेयर कर्जा पनि सञ्चालनमा ल्याएको छ ।

तपाइलाई कुनै फर्निचरका सामानहरु चाहिएको छ ?
हामीलाई सम्झनुहोस्
afn sGof kmlg{/ pBf]u
मन्थली–१, रामेछाप
यहाँ फर्निचरका सम्पूर्ण सामाग्रीहरु पाइन्छ जस्तैः टेबल, कुर्सि, सोफाका साथै अफिस र पसलको सम्पूर्ण डेकोरेशन गरिन्छ । अर्डर अनुसारको घर तथा अफिसको सम्पूर्ण सामान उपलब्ध गराइन्छ ।
प्रो. खुम्ब बहादुर श्रेष्ठ
मोबाइलन नं.: ९८५४०४०२१२, ९८४४२६७२१२ ९८६४२३७२३५

जनआकाश मिडिया प्रा.लि.का लागिः प्रकाशकः द्रोणबहादुर बस्नेत, प्रधान सम्पादक, मोहन कार्की ९८६१५८८४५६, कम्प्युटरः जनआकाश डेस्कटप
प्रधान कार्यालय, बागबजार, काठमाडौं, ०१-४१६७५७८, E-mail: jana.news2065@gmail.com, मुद्रणः सुप्रिम प्रिन्टिङ्ग प्रेस